

รายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการสำรวจความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการ ของโรงเรียนมหิตลวิทยานุสรณ์ ปีงบประมาณ 2557

ศูนย์วิจัยและบริการวิชาการ คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

รายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการสำรวจความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการ ของโรงเรียนมหิตลวิทยาลัย ปีงบประมาณ 2557

อาจารย์ ดร.ชวิทย์ รัตนพลแสนย์
อาจารย์ ดร.ฐณัฐ วงศ์สายเชื้อ
อาจารย์ ดร.กุลธิดา นกุลธรรม
อาจารย์ตฤพล แสงนาค
อัญชรี แสงพฤกษ์
จันทรมณี จันท์แย้ม
อัญชัน มาศวิวัฒน์

ศูนย์วิจัยและบริการวิชาการ คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

ตุลาคม 2557

คำนำ

รายงานฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการรายงานโครงการสำรวจความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการของโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ ปีงบประมาณ 2557 ตามการประเมินผลการปฏิบัติงานขององค์กรที่บริหารงานในลักษณะองค์การมหาชน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ได้วางกรอบการประเมินผลการปฏิบัติงานขององค์การมหาชนไว้ 4 มิติ อันได้แก่ ด้านประสิทธิผล ด้านคุณภาพการให้บริการ ด้านประสิทธิภาพ และด้านการกำกับดูแลกิจการและการพัฒนาองค์กร สำหรับปีงบประมาณ 2557 นี้ ศูนย์วิจัยและบริการวิชาการ คณะศึกษาศาสตร์ และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ได้รับมอบหมายจากโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ เพื่อทำการสำรวจความพึงพอใจของผู้ปกครองและนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และ ปีที่ 6 ที่มีต่อคุณภาพการให้บริการของโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ โดยจำแนกการสำรวจความพึงพอใจในการให้บริการของหน่วยงานต่างๆ ภายในโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ อันจะนำไปสู่การปรับปรุงคุณภาพบริการและยกระดับมาตรฐานการบริการของโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้นตามลำดับ

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญภาพ	ง
สารบัญตาราง	จ
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ประวัติและความเป็นมา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ	3
1.3 ขอบเขตของโครงการ	4
1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ	5
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม	6
2.1 แนวคิดการประเมินความพึงพอใจ	6
2.2 แนวคิดงานบริการและการให้บริการด้วยใจ	9
2.3 แนวคิดความเชื่อมั่นในคุณภาพการให้บริการ	10
2.4 การบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษา	12
2.5 การบริหารงานของโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์	15
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องอื่นๆ	21
2.7 สรุปแนวทางการประเมินความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการ	23
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	28
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	28
3.2 วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจ	29
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	36
3.4 ประเด็นหลักที่ทำการสำรวจ	37
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	37

บทที่ 4 ผลการสำรวจความพึงพอใจ	40
4.1 คุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล	40
4.2 ผลการสำรวจความพึงพอใจของนักเรียน	42
4.3 ผลการสำรวจความพึงพอใจของผู้ปกครอง	72
4.4 ผลความเชื่อมั่นเกี่ยวกับคุณภาพการให้บริการ	87
บทที่ 5 ผลวิเคราะห์ข้อมูล	90
5.1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจ	90
5.2 การวิเคราะห์คะแนนความพึงพอใจในคุณภาพบริการ	98
บทที่ 6 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	107
6.1 สรุปผลการศึกษา	107
6.2 ข้อเสนอแนะ	111
บรรณานุกรม	115
ภาคผนวก	

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
ภาพที่ 3.1 ภาพรวมของขั้นตอนการวิจัย	30
ภาพที่ 3.2 ตัวอย่างการวิเคราะห์ กลั่นกรองและสอบข้อมูลในเชิงคุณภาพ	39

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
ตาราง 3.1	ประมาณการขนาดประชากรและจำนวนกลุ่มตัวอย่าง	28
ตาราง 3.2	สัดส่วนของการสุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่มของประชากรที่ศึกษา	29
ตาราง 3.3	หน่วยงานและภารกิจที่ได้รับการประเมินจำแนกตามแบบสอบถาม	32
ตาราง 3.4	ความแตกต่างระหว่างวิธีการสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์เชิงลึก	34
ตาราง 4.1	ขนาดประชากร จำนวนกลุ่มตัวอย่าง และจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม	40
ตาราง 4.2	กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลความพึงพอใจ จำแนกตามชั้นปีการศึกษา	41
ตาราง 4.3	กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลความพึงพอใจ จำแนกตามเพศ	41
ตาราง 4.4	ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจ ของนักเรียนต่อคุณภาพการให้บริการของโรงเรียนในภาพรวม จำแนกตามฝ่ายและหน่วยงาน	43
ตาราง 4.5	ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจ ของนักเรียนต่อคุณภาพการให้บริการของฝ่ายวิเทศสัมพันธ์	44
ตาราง 4.6	ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจ ของนักเรียนต่อคุณภาพการให้บริการของฝ่ายวิทยบริการ	47
ตาราง 4.7	ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจ ของนักเรียนต่อคุณภาพการให้บริการของฝ่ายอำนวยการ	51
ตาราง 4.8	ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจ ของนักเรียนต่อคุณภาพการให้บริการของฝ่ายกิจการนักเรียน	53
ตาราง 4.9	ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจ ของนักเรียนต่อคุณภาพการให้บริการของฝ่ายอาคารสถานที่และยานพาหนะ	59
ตาราง 4.10	ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจ ของนักเรียนต่อคุณภาพการให้บริการของฝ่ายวิชาการ	62
ตาราง 4.11	ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจ ของนักเรียนต่อคุณภาพการให้บริการของฝ่ายคลังและพัสดุ	65
ตาราง 4.12	ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจ ของนักเรียนต่อคุณภาพการให้บริการของศูนย์คอมพิวเตอร์	68
ตาราง 4.13	ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจ ของนักเรียนต่อคุณภาพการให้บริการของงานบริการอื่น ๆ	70

ตาราง 4.14	ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อคุณภาพการให้บริการของโรงเรียนในภาพรวม จำแนกตามฝ่ายและหน่วยงาน	73
ตาราง 4.15	ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อคุณภาพการให้บริการของฝ่ายวิเทศสัมพันธ์	74
ตาราง 4.16	ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อคุณภาพการให้บริการของฝ่ายกิจการนักเรียน	77
ตาราง 4.17	ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อคุณภาพการให้บริการของฝ่ายอาคารสถานที่และยานพาหนะ	82
ตาราง 4.18	ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อคุณภาพการให้บริการของฝ่ายวิชาการ	84
ตาราง 4.19	ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อคุณภาพการให้บริการของงานบริการอื่น ๆ	86
ตาราง 4.20	ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเชื่อมั่นของนักเรียนต่อคุณภาพการให้บริการของโรงเรียน	87
ตาราง 4.21	ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเชื่อมั่นของผู้ปกครองต่อคุณภาพการให้บริการของโรงเรียน	88
ตาราง 5.1	ความพึงพอใจในคุณภาพบริการภาพรวมของฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ จำแนกเพศและระดับชั้น และเปรียบเทียบความแตกต่างด้วยสถิติ Chi-square test	90
ตาราง 5.2	ความพึงพอใจในคุณภาพบริการภาพรวมของฝ่ายวิทยบริการ จำแนกเพศและระดับชั้น และเปรียบเทียบความแตกต่างด้วยสถิติ Chi-square test	91
ตาราง 5.3	ความพึงพอใจในคุณภาพบริการภาพรวมของฝ่ายอำนวยการ จำแนกเพศและระดับชั้น และเปรียบเทียบความแตกต่างด้วยสถิติ Chi-square test	92
ตาราง 5.4	ความพึงพอใจในคุณภาพบริการภาพรวมของฝ่ายกิจการนักเรียน จำแนกเพศและระดับชั้น และเปรียบเทียบความแตกต่างด้วยสถิติ Chi-square test	92
ตาราง 5.5	ความพึงพอใจในคุณภาพบริการภาพรวมของฝ่ายอาคารสถานที่และยานพาหนะ จำแนกเพศและระดับชั้น และเปรียบเทียบความแตกต่างด้วยสถิติ Chi-square test	93
ตาราง 5.6	ความพึงพอใจในคุณภาพบริการภาพรวมของฝ่ายวิชาการ จำแนกเพศและระดับชั้น และเปรียบเทียบความแตกต่างด้วยสถิติ Chi-square test	94

ตาราง 5.7	ความพึงพอใจในคุณภาพบริการภาพรวมของฝ่ายคลังและพัสดุ จำแนก เพศและระดับชั้น และเปรียบเทียบความแตกต่างด้วยสถิติ Chi-square test	95
ตาราง 5.8	ความพึงพอใจในคุณภาพบริการภาพรวมของศูนย์คอมพิวเตอร์ จำแนกเพศ และระดับชั้น และเปรียบเทียบความแตกต่างด้วยสถิติ Chi-square test	95
ตาราง 5.9	ความพึงพอใจในคุณภาพบริการภาพรวมของงานบริการอื่นๆ จำแนกเพศ และระดับชั้น และเปรียบเทียบความแตกต่างด้วยสถิติ Chi-square test	96
ตาราง 5.20	จำนวนผู้ให้ความเชื่อมั่นในคุณภาพบริการ (ภาพรวม) จำแนกเพศและ ระดับชั้น และการเปรียบเทียบความแตกต่างด้วยสถิติ Chi-square test	97
ตาราง 5.21	คะแนนความพึงพอใจในคุณภาพบริการเฉลี่ยของนักเรียน จำแนกเพศ ระดับชั้น และหน่วยงานให้บริการ	98
ตาราง 5.22	คะแนนความพึงพอใจในคุณภาพบริการเฉลี่ยของผู้ปกครอง จำแนกเพศ ระดับชั้น และหน่วยงานให้บริการ	99
ตาราง 5.23	คะแนนความพึงพอใจในคุณภาพบริการเฉลี่ยของผู้ใช้บริการ จำแนกเพศ ระดับชั้น และหน่วยงานให้บริการ	100
ตาราง 5.24	คะแนนความพึงพอใจในคุณภาพบริการเฉลี่ยของฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ จำแนกตามงาน	101
ตาราง 5.25	คะแนนความพึงพอใจในคุณภาพบริการเฉลี่ยของฝ่ายวิทยบริการ จำแนกตามงาน	102
ตาราง 5.26	คะแนนความพึงพอใจในคุณภาพบริการเฉลี่ยของฝ่ายอำนวยการ จำแนกตามงาน	102
ตาราง 5.27	คะแนนความพึงพอใจในคุณภาพบริการเฉลี่ยของฝ่ายกิจการนักเรียน จำแนกตามงาน	103
ตาราง 5.28	คะแนนความพึงพอใจในคุณภาพบริการเฉลี่ยของฝ่ายอาคารสถานที่ และยานพาหนะจำแนกตามงาน	104
ตาราง 5.29	คะแนนความพึงพอใจในคุณภาพบริการเฉลี่ยของฝ่ายวิชาการ จำแนกตามงาน	105
ตาราง 5.30	คะแนนความพึงพอใจในคุณภาพบริการเฉลี่ยของฝ่ายคลังและพัสดุ จำแนกตามงาน	105
ตาราง 5.31	คะแนนความพึงพอใจในคุณภาพบริการเฉลี่ยของศูนย์คอมพิวเตอร์ จำแนกตามงาน	106

ตาราง 5.32 คะแนนความพึงพอใจในคุณภาพบริการเฉลี่ยของงานบริการอื่น ๆ
จำแนกตามงาน

106

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การสำรวจความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการของโรงเรียนมหิตลวิทยาลัย ปีงบประมาณ 2557 มีวัตถุประสงค์เพื่อวัดระดับความพึงพอใจด้านกระบวนการ ขั้นตอนการให้บริการ ความพึงพอใจด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก การวัดระดับความเชื่อมั่นเกี่ยวกับคุณภาพในการบริการ และรวบรวมข้อเสนอแนะและความคิดเห็นอื่นๆ ที่โรงเรียนมหิตลวิทยาลัยสามารถนำไปพัฒนาปรับปรุงในแต่ละด้าน และสามารถกำหนดเป็นแนวทางการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ การศึกษานี้ใช้วิธีวิทยาการวิจัยแบบผสมผสาน (Mix method) ที่เน้นการวิจัยเชิงปริมาณเป็นหลัก และเสริมด้วยผลการวิจัยเชิงคุณภาพ ทำการสำรวจในกลุ่มผู้ใช้บริการได้แก่ผู้ปกครองและนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และปีที่ 6 ด้วยประเด็นคำถามหลักได้แก่ ความพึงพอใจของนักเรียนและผู้ปกครองที่มีต่อหน่วยงานแต่ละแห่งของโรงเรียนที่ให้บริการ ทั้งมิติการบริการ บุคลากร สิ่งอำนวยความสะดวก ตลอดจนความเชื่อมั่นต่อคุณภาพการให้บริการขององค์กร

วิธีการศึกษาในวิธีการเชิงปริมาณ ใช้การสำรวจจากแบบประเมินความพึงพอใจ ส่วนวิธีการเชิงคุณภาพ ใช้การสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์เชิงลึก การศึกษานี้ได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเป้าหมายนักเรียนจำนวน 218 ราย และผู้ปกครอง 218 ราย ผลการสำรวจได้รวบรวมกลุ่มตัวอย่างนักเรียนได้ 250 ราย และผู้ปกครองได้ 224 ราย ผลการศึกษาพบว่า ผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจต่องานบริการของหน่วยงานต่างๆ ของโรงเรียนอยู่ระหว่างร้อยละ 73.2 - 85.2 โดยหน่วยงานที่มีร้อยละความพึงพอใจน้อยที่สุดคือ ศูนย์คอมพิวเตอร์ และ ฝ่ายวิทยบริการ ซึ่งศูนย์คอมพิวเตอร์พบปัญหาทางด้านวัสดุและอุปกรณ์ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ได้อย่างเพียงพอ ขณะที่ฝ่ายวิทยบริการ พบปัญหาเรื่องบุคลากร ซึ่งควรมีการจัดบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมเรื่องการพัฒนาคุณภาพงานบริการ สำหรับผลการสำรวจอื่นๆ มีรายละเอียดดังนี้

ส่วนคะแนนความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ ซึ่งประกอบด้วยนักเรียนและผู้ปกครอง ซึ่งผลการรวบรวมคะแนนความพึงพอใจเฉลี่ยของผู้ใช้บริการในแต่ละหน่วยงานที่ให้บริการของโรงเรียนมหิตลวิทยาลัย พบว่า ในภาพรวมคะแนนความพึงพอใจเฉลี่ยของหน่วยงานที่ให้บริการมีคะแนนเฉลี่ย 3.66 - 4.26 จาก 5 คะแนน โดยหน่วยงานที่ได้คะแนนความพึงพอใจเฉลี่ยสูงสุดคือ ฝ่ายคลังและพัสดุ

มีคะแนนเฉลี่ย 4.26 หรือมีความพึงพอใจของผู้ใช้บริการร้อยละ 85.2 รองลงมาได้แก่ ฝ่ายอาคารสถานที่และยานพาหนะ ฝ่ายวิชาการ และงานบริการอื่นๆ โดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.20, 4.18 และ 4.16 หรือมีความพึงพอใจร้อยละ 84.0, 83.5 และ 83.1 ตามลำดับ ส่วนหน่วยงานที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ศูนย์คอมพิวเตอร์ มีคะแนนความพึงพอใจเฉลี่ย 3.66 หรือมีความพึงพอใจร้อยละ 73.2 ส่วนคะแนนความเชื่อมั่นในคุณภาพของการให้บริการมีคะแนนเฉลี่ย 4.16 หรือคิดเป็นร้อยละ 83.1

ฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ พบว่า ส่วนงานของเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิเทศสัมพันธ์มีคะแนนความพึงพอใจสูงสุด และการดำเนินงานของฝ่ายวิเทศสัมพันธ์มีคะแนนความพึงพอใจต่ำสุด เมื่อพิจารณารายละเอียดแล้วพบว่า ผู้ใช้บริการต้องการให้มีการปรับปรุงเรื่องการประชาสัมพันธ์กิจกรรม/ข้อมูลให้ทั่วถึง ประชาสัมพันธ์ล่วงหน้า มีเวลาเพียงพอสำหรับนักเรียน

ฝ่ายวิทยบริการ พบว่า ด้านทรัพยากรสารสนเทศ มีคะแนนความพึงพอใจสูงสุด ส่วนด้านเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิทยบริการ มีคะแนนความพึงพอใจต่ำสุด เมื่อพิจารณารายละเอียดแล้วพบว่า ผู้ใช้บริการต้องการให้มีการปรับปรุงเรื่องการพัฒนาคุณภาพการให้บริการของเจ้าหน้าที่วิทยบริการ ให้บริการด้วยอัธยาศัยที่ดี เอาใจใส่ผู้บริการและเต็มใจให้ความช่วยเหลือ ซึ่งควรให้บุคลากรฝ่ายนี้เข้ารับการฝึกอบรมการพัฒนาคุณภาพบริการ การบริการที่เป็นเลิศต่อไป

ฝ่ายอำนวยการ พบว่า ด้านเจ้าหน้าที่ฝ่ายอำนวยการ มีคะแนนความพึงพอใจสูงสุด ส่วนด้านการบริการไปรษณีย์ มีคะแนนความพึงพอใจต่ำสุด เมื่อพิจารณารายละเอียดแล้วพบว่า ผู้ใช้บริการต้องการให้มีการปรับปรุงเรื่อง การประกาศแจ้งนักเรียนให้มารับไปรษณีย์ภัณฑ์มีความสะดวกรวดเร็ว และชัดเจน

ฝ่ายกิจการนักเรียน พบว่า ด้านเจ้าหน้าที่ฝ่ายกิจการนักเรียน มีคะแนนความพึงพอใจสูงสุด ส่วนด้านการรับ-ส่งนักเรียน เข้า-ออกหอพัก มีคะแนนความพึงพอใจต่ำสุด เมื่อพิจารณารายละเอียดแล้วพบว่า ผู้ใช้บริการต้องการให้มีการปรับปรุงเรื่อง ขั้นตอนการใช้บริการรับ-ส่งนักเรียน เข้า-ออกหอพัก ขั้นตอนและการกำหนดเวลารับ-ส่งนักเรียนเข้า-ออกหอพัก ส่งผลถึงความปลอดภัยของนักเรียน

ฝ่ายอาคารสถานที่และยานพาหนะ พบว่า ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของฝ่ายอาคารสถานที่และยานพาหนะ มีคะแนนความพึงพอใจสูงสุด ส่วนด้านการดูแลรักษาความปลอดภัย มีคะแนนความพึงพอใจต่ำสุด เมื่อพิจารณารายละเอียดแล้วพบว่า ผู้ใช้บริการต้องการให้มีการปรับปรุงเรื่อง การซ่อมหนี้อาคารประจำปี

ฝ่ายวิชาการ พบว่า การแจ้งผลการสอบกลางภาคเรียนและปลายภาคเรียน มีคะแนนความพึงพอใจสูงสุด ส่วนด้านการขอหนังสือรับรอง มีคะแนนความพึงพอใจต่ำสุด เมื่อพิจารณารายละเอียดแล้วพบว่า ผู้ใช้บริการต้องการให้มีการปรับปรุงเรื่อง การขอหนังสือรับรองตามระเบียบของโรงเรียน และการได้รับหนังสือรับรองตามเวลานัดหมาย

ฝ่ายคลังและพัสดุ พบว่า ด้านเจ้าหน้าที่คลังและพัสดุ มีคะแนนความพึงพอใจสูงสุด ส่วนด้านความพึงพอใจในภาพรวมของการให้บริการของฝ่ายคลังและพัสดุ มีคะแนนความพึงพอใจต่ำสุด

ศูนย์คอมพิวเตอร์ พบว่า ด้านเจ้าหน้าที่ศูนย์คอมพิวเตอร์ มีคะแนนความพึงพอใจสูงสุด ส่วนด้านการให้บริการอินเทอร์เน็ต มีคะแนนความพึงพอใจต่ำสุด เมื่อพิจารณารายละเอียดแล้วพบว่า ผู้ใช้บริการต้องการให้มีการปรับปรุงเรื่อง ความรวดเร็วในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการบริการอินเทอร์เน็ตและเครือข่ายไร้สาย ความทั่วถึงของบริการเครือข่ายไร้สาย (Wireless LAN) ในบริเวณอาคารเรียนและหอพัก ความรวดเร็วในการรับส่งข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ต

ความพึงพอใจของงานบริการอื่นๆ พบว่า ความพึงพอใจในภาพรวม มีคะแนนความพึงพอใจสูงสุด ส่วนด้านสถานที่พักผ่อนภายในโรงเรียน มีคะแนนความพึงพอใจต่ำสุด

ความเชื่อมั่นของนักเรียนต่อคุณภาพการให้บริการของโรงเรียนในรายกิจกรรมนั้น กิจกรรมส่วนใหญ่ให้นักเรียนให้ความเชื่อมั่นระดับมาก โดยเฉพาะเรื่อง เจ้าหน้าที่จะปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบ โดยมีคะแนนความเชื่อมั่นเฉลี่ยสูงสุด สำหรับความเชื่อมั่นต่อคุณภาพที่มีคะแนนน้อยสุดคือ เจ้าหน้าที่จะรับฟังความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของนักเรียน สำหรับความเชื่อมั่นของผู้ปกครองต่อคุณภาพการให้บริการในระดับมากที่สุด คือ การไว้วางใจว่าโรงเรียนจะให้บริการที่ดีที่สุดแก่นักเรียนเสมอ เจ้าหน้าที่จะปฏิบัติงานด้วยความเป็นธรรมไม่เลือกปฏิบัติ ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ โปร่งใส ปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของนักเรียนเป็นหลัก และเจ้าหน้าที่จะอุทิศตนอย่างเต็มที่ในการทำหน้าที่ และเจ้าหน้าที่มีความสามารถเหมาะสมกับงานที่รับผิดชอบ และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบ สำหรับประเด็นที่ได้รับความเชื่อมั่นมากที่สุดคือ ท่านไว้วางใจว่าโรงเรียนจะให้ บริการที่ดีที่สุดให้นักเรียนเสมอ สำหรับกิจกรรมที่ได้รับคะแนนความเชื่อมั่นน้อยได้แก่ เจ้าหน้าที่จะปฏิบัติงานด้วยความรวดเร็ว ประหยัดและคุ้มค่า

ข้อเสนอแนะ

คณะวิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาการให้บริการของฝ่ายและงานต่างๆ ดังนี้

ฝ่ายวิเทศสัมพันธ์

- เมื่อเทียบคะแนนความพึงพอใจต่อฝ่ายวิเทศสัมพันธ์แล้วพบว่า นักเรียนให้คะแนนความพึงพอใจสูงกว่าผู้ปกครอง แสดงให้เห็นว่า การประชาสัมพันธ์กิจกรรมทุนการศึกษา โครงการแลกเปลี่ยนนักเรียนในต่างประเทศ ในกลุ่มนักเรียนดี ขณะที่ผู้ปกครองก็ต้องการรับรู้ข่าวสารและอาจไม่เข้าถึงข้อมูลดังกล่าว ควรประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารแก่ผู้ปกครองด้วยจะสร้างความพึงพอใจแก่ผู้ปกครองเป็นอย่างมาก

- ลดปัญหาการสื่อสารระหว่างฝ่ายวิเทศสัมพันธ์กับผู้ปกครอง เนื่องจากนักเรียนซึ่งเป็นผู้ติดต่อและประสานงานกับฝ่ายวิเทศสัมพันธ์เป็นหลัก มีความพึงพอใจสูงกว่าผู้ปกครอง ขณะที่ผู้ปกครองให้คะแนนความพึงพอใจต่ำกว่านักเรียนทุกมิติ สะท้อนว่าฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ไม่น่าจะมีปัญหาในการปฏิบัติงาน แต่เป็นประเด็นการขาดการสื่อสารระหว่างฝ่ายวิเทศสัมพันธ์กับผู้ปกครองนักเรียนมากกว่า
- ระยะเวลาในการประชาสัมพันธ์ข่าวสาร ควรมีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารทุนและโครงการแลกเปลี่ยนล่วงหน้า เพื่อให้นักเรียนและผู้ปกครองเตรียมตัวทัน โดยเฉพาะทุนและโครงการแลกเปลี่ยนมีเป็นประจำทุกปี ขณะเดียวกัน สำหรับทุนและโครงการแลกเปลี่ยนที่ไม่ได้มีเป็นประจำทุกปี เร่งด่วนและมีเวลาประชาสัมพันธ์น้อย ฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ก็มีความจำเป็นต้องให้ข้อมูลแก่นักเรียนและผู้ปกครองทราบ เพื่อได้รับทราบข้อจำกัดเหตุผลของการใช้เวลาในการประชาสัมพันธ์สั้น อาจใช้การประชาสัมพันธ์หน้าเสาธง เป็นต้น
- โอกาสเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนในต่างประเทศ ควรมีการประชาสัมพันธ์ การกำหนดกฎเกณฑ์ คุณสมบัติ และวิธีการคัดเลือกนักเรียนเข้ารับทุนและเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนต่างๆ เน้นความโปร่งใส เป็นธรรมและตรวจสอบได้

ฝ่ายวิทยบริการ

- ฝ่ายวิทยบริการ พบปัญหาในด้านคุณภาพการให้บริการของเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิทยบริการ และงานบริการของห้องสมุด ควรมีการอบรมเพื่อเพิ่มทักษะในการบริการ การให้บริการด้วยความเป็นเลิศ และมีทักษะการตักเตือนนักเรียนที่เสียดังอย่างเหมาะสมและนียมวล
- ควรมีการพัฒนามาตรการกำกับดูแลการใช้ห้องสมุด ที่เป็นมาตรการเหมาะสมสำหรับการควบคุมผู้ใช้เสียงดังในห้องสมุด ด้วยวิธีการน้อมวล เจียบ ไม่รบกวนผู้ใช้ห้องสมุดอื่นๆ สุภาพ และมีประสิทธิภาพ
- เวลาการเปิดห้องสมุด ควรมีการพิจารณากำหนดเวลาให้บริการให้มีความเหมาะสม เนื่องจากมีนักเรียนจำนวนหนึ่งราว 1/3 ซึ่งต้องอยู่ในหอพักเป็นประจำไม่ได้กลับบ้านในวันเสาร์อาทิตย์ และวันหยุดต่อเนื่องยาว การเปิดบริการในช่วงที่มีผู้ใช้บริการน้อย อาจพิจารณาให้เป็นการเปิดปิดห้องสมุดบางส่วน
- การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์และการพิมพ์ ควรมีการจัดทำคู่มือหรือคำแนะนำในการใช้งานพิมพ์ การแก้ไขปัญหาในกรณีไม่สามารถทำการพิมพ์งานได้ ในปัญหาทางการ

พิมพ์งานที่พบบ่อยๆ เพื่อให้ความรู้แก่นักเรียนได้สามารถเรียนรู้และแก้ไขปัญหาด้วยตนเองได้

ฝ่ายอำนวยการ

- การจัดการระบบจ่ายไปรษณีย์ ฝ่ายอำนวยการควรพัฒนารูปแบบการจ่ายไปรษณีย์ร่วมกันนักเรียน โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการนำจ่ายไปรษณีย์ เพื่อลดปัญหาความล่าช้าในการนำส่งถึงตัวผู้รับ
- การรับจ่ายไปรษณีย์ภัณฑ์ ควรมีการติดตามไปรษณีย์ภัณฑ์อยู่เสมอ สำหรับพัสดุที่ตกค้างเป็นเวลานาน ควรมีการแจ้งให้ผู้รับทราบโดยตรง
- การแนะนำให้มีการสื่อสารระหว่างผู้ส่งและผู้รับ ฝ่ายอำนวยการควรประชาสัมพันธ์แก่นักเรียนที่ต้องการใช้ช่องทางโรงเรียนเป็นสถานที่รับไปรษณีย์ภัณฑ์ ให้ทำการสื่อสารกับผู้ส่ง เพื่อแจ้งแก่นักเรียนที่เป็นผู้รับทราบว่า นักเรียนกำลังจะได้รับไปรษณีย์ภัณฑ์ในช่วงระยะเวลาใด

ฝ่ายกิจการนักเรียน

- ระบบการขออนุญาตออกจากหอพัก ทางอินเทอร์เน็ตใช้เวลานาน และมีหลายขั้นตอนซับซ้อน ควรมีการพิจารณาปรับลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็นลงในการรับส่งนักเรียน และการเข้า-ออกหอพัก บางขั้นตอนมีความซ้ำซ้อน ควรพัฒนาให้มีรูปแบบ One stop service
- ระบบสแกนบัตรเข้าออกทำงานซ้ำ และใช้เวลานานในการทำงาน ทำให้นักเรียนต้องยืนรอแถวเพื่อสแกนบัตรที่ละคน ควรพิจารณาปรับแก้วิธีการตรวจสอบรายชื่อ นักเรียนด้วยวิธีการอื่นๆ ที่รวดเร็วกว่า อาจเปลี่ยนระบบ หรือเครื่องที่ทำงานเร็วขึ้น หรือใช้มาตรการตรวจสอบจำนวนนักเรียนด้วยวิธีการใหม่

ฝ่ายอาคารสถานที่และยานพาหนะ

- ควรมีการประชาสัมพันธ์เรื่องประโยชน์และความจำเป็นของการซ่อมหนี้อัศจรรย์ประจำปี ให้แก่นักเรียน อาจชี้ให้เห็นถึงผลเสียหายหากไม่มีการซ่อมหนี้อัศจรรย์
- การออกพัฒนาวิธีการให้ความรู้และสามารถดึงดูดความสนใจของนักเรียนได้ดีในเรื่องการซ่อมหนี้อัศจรรย์
- ความพร้อมของอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ ควรมีการตรวจสอบ ซ่อมแซมและปรับปรุงอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ให้มีความพร้อมในการใช้งานสม่ำเสมอ
- การกำหนดพื้นที่ชั้นในและชั้นนอก ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึง สาเหตุและความจำเป็นที่มีการกำหนดพื้นที่ดังกล่าวแก่นักเรียนและผู้ปกครองทราบด้วย

- ยานพาหนะรับส่งนักเรียนในการทำโครงการงาน มีจำนวนน้อย และพนักงานขับรถ ควรศึกษาเส้นทางก่อนการออกเดินทางเพื่อป้องกันการหลงทางและเสียเวลา

ฝ่ายวิชาการ

- ด้วยขั้นตอนการขอหนังสือ เอกสารต่างๆ ยุ่งยากและมีขั้นตอนมากเกินไป ควรพิจารณาขั้นตอนในการขอหนังสือที่มีความเหมาะสม เน้นขั้นตอนการขอหนังสือที่ง่ายและถูกต้อง
- ควรมีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับขั้นตอนและกระบวนการสำหรับการขอหนังสือรับรองของนักเรียน
- เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการควรให้บริการด้วยอัธยาศัยไมตรีที่ดีแก่นักเรียน โดยนักเรียนเป็นผู้รับบริการ การให้บริการที่ดีย่อมสร้างความพึงพอใจในการรับบริการ

ฝ่ายคลังและพัสดุ

- ควรมีการประชาสัมพันธ์หรือคู่มือคำแนะนำแก่นักเรียนได้ทราบถึงการขอใช้ หรือเบิกวัสดุ คุรุภัณฑ์เพื่อใช้ในการทำกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนทราบเรื่องวัสดุ คุรุภัณฑ์ที่ใช้ในการทำโครงการงาน สิ่งใดเบิกได้ หรือสิ่งใดเบิกไม่ได้ เป็นต้น
- งานคลัง ควรมีการโอนเงินค่าอาหารเข้าบัญชีของนักเรียนให้ตรงต่อเวลา

ศูนย์คอมพิวเตอร์

- ควรพัฒนาระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ให้ครอบคลุมและเพียงพอสำหรับการใช้งานของนักเรียน
- ควรมีการพัฒนาปรับปรุง Website ของโรงเรียนให้ใช้งานได้ง่าย สะดวก และปรับปรุงให้ทันสมัย โดยเฉพาะบางภาควิชาหรือบางหน่วยงานย่อย ไม่มีการเคลื่อนไหวปรับปรุง webpage ให้ทันสมัย
- ควรมีการพัฒนาระบบ MIS เนื่องจากมีการขัดข้องบ่อยครั้ง ขาดความเสถียร
- ควรมีการปรับเวลาให้บริการสำหรับนักเรียนที่ต้องการใช้บริการ เช่น การเปิดบริการช่วงพักเที่ยงหรือหลังเลิกเรียนครึ่งชั่วโมง เป็นต้น

งานบริการอื่นๆ

- ควรมีการพัฒนาปรับปรุงศูนย์กีฬาให้มีอุปกรณ์กีฬาที่ทันสมัย มีความพร้อมให้บริการ มีเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน และควรมีการดูแล ซ่อมแซมอุปกรณ์กีฬาและฟิตเนส ที่ชำรุดเสียหายให้มีความพร้อมในการใช้งานตลอดเวลา
- ควรมีการซ่อมแซมสนามกีฬากลางแจ้งให้มีอุปกรณ์กีฬาพร้อมให้บริการ

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ประวัติและความเป็นมา

เนื่องจากประเทศไทยยังขาดแคลนบุคลากรทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจำนวนมาก และการผลิตบุคลากรทางด้านวิทยาศาสตร์นั้น จำเป็นต้องมีพื้นฐานการศึกษาที่ดี และกระตุ้นให้เกิดความสนใจในวิทยาศาสตร์ก่อน เข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย ดังนั้นศาสตราจารย์ ดร.ณัฐ ภมรประวัติ อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล และ ดร.โกวิท วรพิพัฒน์ อธิบดีกรมสามัญศึกษา ได้ร่วมลงนามในโครงการความร่วมมือจัดตั้งโรงเรียนมัธยมศึกษาขึ้นในวันที่ 28 สิงหาคม พ.ศ. 2533 บนพื้นที่ของมหาวิทยาลัยมหิดล ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ที่มีความสนใจและความถนัดทางด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มีโอกาสเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในสิ่งที่ตนเองถนัดและสนใจได้อย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น

ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนเหล่านั้น ได้รับการพัฒนาส่งเสริมให้มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ ด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ที่ถูกต้อง ลึกซึ้งและกว้างขวาง ตามศักยภาพของตนเองให้มากที่สุด อันจะเป็นพื้นฐานในการศึกษาระดับสูงขึ้นไป และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของชาติ อีกทั้งเพื่อศึกษาวิจัยหารูปแบบที่เหมาะสม ในการจัดการเรียนการสอน วิทยาศาสตร์สำหรับเด็กไทย เพื่อพัฒนาสู่ความเป็นเลิศทางด้านวิทยาศาสตร์ ควบคู่ไปกับการมี คุณธรรมและจริยธรรมที่ดีงาม บนพื้นฐานทางวัฒนธรรม ประเพณี ความศรัทธาค่านิยมที่ดีงามของ ไทย การนี้มหาวิทยาลัยมหิดลได้ร่วมมือกับกรมสามัญศึกษาในการสนับสนุนทางด้านวิชาการ รวมถึง ให้ใช้บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด สนามกีฬา เป็นต้น

นอกจากนี้ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานนามโรงเรียนนี้ว่า “มหิดลวิทยานุสรณ์” ตามคำกราบบังคมทูลของกรมสามัญศึกษา ต่อมา ในปี พ.ศ. 2535 โรงเรียนได้รับพระราชทาน พระบรมราชานุญาตจาก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ให้ใช้พระราชลัญจกร “มหิดล” เป็นตราสัญลักษณ์ประจำโรงเรียน และเปิดทำการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายรุ่นแรก ในปีการศึกษา 2534 ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ จัดตั้งโรงเรียนมัธยมศึกษา ลงวันที่ 8 พฤษภาคม 2534 และ พระอุบาลีคุณูปมาจารย์ เจ้าอาวาสวัดไร่ขิง อนุญาตให้ใช้สถานที่ปฏิบัติธรรมของวัดไร่ขิง ตำบลวัดไร่ขิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม เป็นสถานที่เรียนชั่วคราว จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2538 โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ จึงได้ย้ายมาอยู่ ณ สถานที่ตั้งบนพื้นที่ปัจจุบัน เมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2543 ต่อมาได้มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ขึ้น เป็นโรงเรียนวิทยาศาสตร์แห่งแรกของประเทศไทย เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษา มีสถานภาพเป็นองค์การมหาชน ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

การจัดตั้งเป็นองค์การมหาชน ทำให้โรงเรียนสามารถดำเนินการบริหารจัดการให้เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ โรงเรียนมีอิสระในการดำเนินงาน รวมทั้งการพัฒนาหลักสูตรและสื่อที่มีลักษณะเฉพาะตัว แตกต่างจากโรงเรียนมัธยมศึกษาปกติโดยทั่วไป ภารกิจสำคัญของโรงเรียนคือ การวิจัย พัฒนา และสร้างองค์ความรู้ในการค้นหาและการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถสูงด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี ที่สามารถใช้เป็นต้นแบบ ขยายผลในวงกว้างได้ ทั้งนี้เพื่อพัฒนานักเรียนเหล่านั้น ให้มีความสามารถระดับมาตรฐานโลก มีจิตวิญญาณของความเป็นนักวิจัย นักประดิษฐ์คิดค้น มีสุขภาพพลานามัยที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม รักการเรียนรู้ ความเป็นไทย มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาประเทศชาติ และมีเจตคติที่ดีต่อเพื่อนร่วมโลกและธรรมชาติ เป็นตัวป้อนที่มีคุณภาพสูงเยี่ยมเข้าสู่ระดับอุดมศึกษา เพื่อพัฒนาไปสู่ความเป็นนักวิชาการ นักวิจัย และนักประดิษฐ์ คิดค้นระดับมาตรฐานโลกของประเทศชาติในอนาคต (โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์, 2555)

แม้ว่าโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ เป็นองค์กรที่จัดตั้งให้มีรูปแบบการบริหารงานในลักษณะองค์การมหาชน แต่ต้องมีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามคำรับรองผลการปฏิบัติงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ได้กำหนดกรอบการประเมินผลการปฏิบัติงานขององค์การมหาชน 4 มิติ ได้แก่ มิติด้านประสิทธิผลของการปฏิบัติงาน มิติด้านคุณภาพการให้บริการ มิติด้านประสิทธิภาพของการปฏิบัติงาน และมิติด้านการกำกับดูแลกิจการและการพัฒนาองค์กร โดยมิติที่ 2 ด้านคุณภาพการให้บริการนั้น กำหนดให้มีการสำรวจความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการและความเชื่อมั่นเกี่ยวกับคุณภาพการให้บริการ โดยให้มีตัวชี้วัด คือ

“ร้อยละของระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการ” ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการสำรวจความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการของโรงเรียนมหิตลวิทยานุสรณ์ ประจำปีงบประมาณ 2557 อันประกอบด้วย ด้านกระบวนการและขั้นตอนการให้บริการ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก โดยสำรวจความพึงพอใจจากนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และผู้ปกครอง

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

การสำรวจความพึงพอใจของนักเรียนและผู้ปกครองนี้ เพื่อการพัฒนาคุณภาพการให้บริการของโรงเรียนมหิตลวิทยานุสรณ์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 ด้วยการวัดความพึงพอใจต่อการทำงานขององค์กรบริหาร เจ้าหน้าที่ สิ่งอำนวยความสะดวกและเรื่องอื่นๆ และเปิดรับข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานโรงเรียนมหิตลวิทยานุสรณ์ โดยจำแนกวัตถุประสงค์สำคัญออกเป็น 5 ด้านดังต่อไปนี้

1. เพื่อวัดระดับความพึงพอใจด้านกระบวนการ ขั้นตอนการให้บริการ
2. เพื่อวัดระดับความพึงพอใจด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ
3. เพื่อวัดระดับความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก
4. เพื่อวัดระดับความเชื่อมั่นเกี่ยวกับคุณภาพในการบริการ
5. เพื่อรวบรวมทั้งข้อเสนอแนะและความคิดเห็นอื่นๆ ที่โรงเรียนมหิตลวิทยานุสรณ์สามารถนำไปพัฒนาปรับปรุงในแต่ละด้าน และสามารถกำหนดเป็นแนวทางการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 ขอบเขตของโครงการ

โครงการสำรวจความพึงพอใจนี้ ใช้วิธีวิทยาการวิจัยแบบผสมผสาน (Mix method) ที่เน้นวิธีการวิจัยเชิงปริมาณเป็นหลัก และเสริมด้วยผลการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยทำการสำรวจในกลุ่มผู้ปกครองและนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ชั้นปีที่ 5 และ 6 ของโรงเรียนมหิตลวิทยานุสรณ์ ด้วยประเด็นคำถามหลักได้แก่ ความพึงพอใจของนักเรียนและผู้ปกครองที่มีต่อหน่วยงานแต่ละแห่งของโรงเรียน ทั้งมิติการบริการ บุคลากร สิ่งอำนวยความสะดวก ตลอดจนความเชื่อมั่นต่อคุณภาพการให้บริการขององค์กร ซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

1.3.1 วิธีการ/เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่

- วิธีการเชิงปริมาณ ได้แก่ การสำรวจจากแบบประเมินความพึงพอใจ (questionnaire)
- วิธีการเชิงคุณภาพ ได้แก่ การสนทนากลุ่ม (focus group discussion) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview)

1.3.2 ประชากร แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

- นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ปีการศึกษา 2557
- ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ปีการศึกษา 2557

1.3.3 ประเด็นหลักที่ทำการสำรวจในครั้งนี้ ประกอบด้วย

- ความพึงพอใจของผู้รับบริการในงานด้านต่างๆ ตามข้อกำหนดของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ได้แก่
  - ความพึงพอใจด้านกระบวนการ ขั้นตอนการให้บริการ
  - ความพึงพอใจด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ
  - ความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก
- ความเชื่อมั่นเกี่ยวกับคุณภาพการให้บริการโดยให้ความสำคัญกับความมีคุณธรรมและจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของโรงเรียนมหิตลวิทยานุสรณ์ ตามวาระแห่งชาติด้านจริยธรรม ธรรมภิบาล และการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการหมายถึง ความรู้สึก การชื่นชม ความประทับใจ ของนักเรียนหรือผู้ปกครองที่มีต่อการให้บริการของโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ในด้านกระบวนการ ขั้นตอนการให้บริการ เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการและสิ่งอำนวยความสะดวก โดยจำแนกหน่วยงานบริการ ออกเป็น 9 หน่วยงาน อันได้แก่ ฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ ฝ่ายวิทยบริการ ฝ่ายอำนวยการ ฝ่ายกิจการ นักเรียน ฝ่ายอาคารสถานที่และยานพาหนะ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายคลังและพัสดุ ศูนย์คอมพิวเตอร์ และ งานอื่นๆ

2. ความเชื่อมั่นเกี่ยวกับคุณภาพหมายถึง ความไว้วางใจ การยอมรับ ความมั่นใจของ นักเรียนหรือผู้ปกครองที่มีต่องานบริการของโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความ เชื่อมั่นต่อบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ ในมิติการปฏิบัติงานอย่างมีคุณธรรมและจรรยาบรรณ

3. นักเรียนหมายถึง นักเรียนมัธยมศึกษา ชั้นปีที่ 5 และ 6 ประจำปีงบประมาณ 2557 ของ โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ (องค์การมหาชน)

4. ผู้ปกครองนักเรียนหมายถึง บิดา มารดาและผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ชั้นปีที่ 5 และ 6 ประจำปีงบประมาณ 2557 โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ (องค์การมหาชน)และมีการรับและ ส่งนักเรียนทุกสัปดาห์ เนื่องจากเป็นกลุ่มผู้ปกครองที่ได้รับการบริการจากโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ มากที่สุด เมื่อเทียบกับผู้ปกครองที่ไม่ได้มีการรับและส่งบุตรหลานหรือนักเรียนในช่วงวันหยุด สัปดาห์

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

การสำรวจความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการของโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ ประจำปีงบประมาณ 2557 นี้ คณะผู้วิจัยดำเนินรวบรวมเอกสาร รายงาน งานวิจัยและบทความวิจัย สำหรับการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งคณะผู้วิจัยขอเสนอแนวคิดและทฤษฎี เป็นตามลำดับดังต่อไปนี้

1. แนวคิดการประเมินความพึงพอใจ
2. แนวคิดงานบริการและการให้บริการด้วยใจ
3. แนวคิดความเชื่อมั่นในคุณภาพการให้บริการ
4. การบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษา
5. การบริหารงานโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องอื่นๆ
7. สรุปแนวทางการประเมินความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการ

2.1 แนวคิดการประเมินความพึงพอใจ

2.1.1 ความหมายของความพึงพอใจ

นักวิชาการในสาขาสังคมวิทยา และจิตวิทยาได้ทำการศึกษาค้นคว้าและได้ให้ความหมายของความพึงพอใจ ซึ่งมีความหมายใกล้เคียงกันเป็นส่วนใหญ่ ดังนี้

ฟูร์ม (Vroom, 1964) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจในงาน หมายถึง ประสิทธิภาพในการทำงานของบุคคล ทำที่หรือทัศนคติที่มีต่องานในทางบวก มีผลเท่ากับความพึงพอใจในงานส่วนทำที่หรือทัศนคติที่มีต่องานในทางลบ มีผลเท่ากับความไม่พึงพอใจในงาน

แอปเปิลไวท์ (Applewhite, 1965) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจในการทำงานไว้ว่า หมายถึงการได้รับความสุขสบายจากสภาพแวดล้อมทางกายภาพ จากสถานที่ทำงานและได้รับความสุขจากการทำงานร่วมกับผู้ร่วมงานที่ดีการมีทัศนคติที่ดีต่องาน และรายได้จากองค์กร

มุลินส์ (Mullinss, 1985) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นเจตคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆ หลายๆ ด้าน เป็นสภาพภายในที่มีความสัมพันธ์กับความรู้สึกของบุคคลที่ประสบความสำเร็จในงานทั้งด้านปริมาณและคุณภาพเกิดจากมนุษย์จะมีแรงผลักดันบางประการในตัวบุคคล ซึ่งเกิดจากการที่ตนเองพยายามจะบรรลุถึงเป้าหมายบางอย่าง เพื่อที่จะสนองต่อความต้องการหรือความคาดหวังที่มีอยู่และเมื่อบรรลุเป้าหมายนั้นแล้วจะเกิดความพอใจ เป็นผลสะท้อนกลับไปยังจุดเริ่มต้น เป็นกระบวนการหมุนเวียนต่อไปอีก

คอตเลอร์ (Kotler, 2003) ได้ให้ความหมายความพึงพอใจว่าเป็นความรู้สึกของบุคคลเมื่อได้รับความ สุขหรือความผิดหวังซึ่งเกิดจากการเปรียบเทียบการรับรู้กับความคาดหวังในผลลัพธ์ของสิ่งที่ต้องการถ้าการรับรู้ต่อสิ่งที่ต้องการพอดีกับความคาดหวังลูก้าจะเกิดความพึงพอใจ

2.1.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ

ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกที่ดีที่ชอบ ที่พอใจหรือที่ประทับใจของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ได้รับโดยสิ่งนั้นสามารถตอบสนองความต้องการทั้งด้านร่างกายและจิตใจบุคคลทุกคนมีความต้องการหลายสิ่งหลายอย่าง และมีความต้องการหลายระดับ ซึ่งหากได้รับการตอบสนองก็จะก่อให้เกิดความพึงพอใจ การจัดการเรียนรู้ใดๆ ที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจ การเรียนรู้นั้นจะต้องสนองความต้องการของผู้เรียน ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการที่ส่งผลต่อความพึงพอใจ ที่สำคัญสรุปได้ดังนี้ทฤษฎีลำดับขั้นของความต้องการ Maslow เป็นทฤษฎีทางด้านจิตวิทยาที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง (Maslow, 1970) โดยตั้งอยู่บนสมมติฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ดังนี้

1. ลักษณะความต้องการของมนุษย์ได้แก่

- ความต้องการของมนุษย์เป็นไปตามลำดับขั้นความสำคัญ โดยเริ่มระดับความต้องการขั้นสูงสุด
- มนุษย์มีความต้องการอยู่เสมอเมื่อความต้องการอย่างหนึ่งได้รับการตอบสนองแล้วก็มีความต้องการสิ่งใหม่เข้ามาแทนที่
- เมื่อความต้องการในระดับหนึ่งได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่จูงให้เกิดพฤติกรรมต่อสิ่งนั้น แต่จะมีความต้องการในระดับสูงเข้ามาแทน และเป็นแรงจูงใจให้เกิดพฤติกรรมนั้น
- ความต้องการที่เกิดขึ้น อาศัยซึ่งกันและกัน มีลักษณะควบคู่ คือ เมื่อความต้องการอย่างหนึ่งยังไม่หมดสิ้นไป ก็มีความต้องการอีกอย่างหนึ่งเกิดขึ้นมา

2. ลำดับชั้นความต้องการของมนุษย์มี 5 ระดับ ได้แก่

- ความต้องการพื้นฐานทางด้านร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการเบื้องต้นเพื่อความอยู่รอดของชีวิต เช่น ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ที่อยู่อาศัย และความต้องการทางเพศ ความต้องการทางด้านร่างกายกายจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของคนก็ต่อเมื่อความต้องการทั้งหมดของคนยังไม่ได้รับการตอบสนอง
- ความต้องการความมั่นคง ปลอดภัย (Security Needs) เป็นความรู้สึกที่ต้องการความมั่นคงปลอดภัยในปัจจุบันและอนาคต รวมถึงความก้าวหน้าและความอบอุ่นใจ
- ความต้องการทางสังคม (Social or Belonging Needs) ได้แก่ ความต้องการที่จะเข้าร่วมและได้รับการยอมรับในสังคม ความเป็นมิตรและความรักจากเพื่อน
- ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องหรือมีชื่อเสียง (Esteem Needs) เป็นความต้องการระดับสูง ได้แก่ ความต้องการอยากเด่นในสังคม รวมถึงความสำเร็จ ความรู้ความสามารถความเป็นอิสระภาพและเสรีและการเป็นที่ยอมรับนับถือของคนทั้งหลาย
- ความต้องการที่จะประสบความสำเร็จในชีวิต (Self Actualization Needs) เป็นความต้องการระดับสูงของมนุษย์ส่วนมากจะเป็นการนี้กอยากจะเป็น อยากจะได้ตามความคิดเห็นของตัวเอง แต่ไม่สามารถแสวงหาได้

โดยสรุปแล้ว ความพึงพอใจ จึงหมายถึงความรู้สึกที่เกิดจากทัศนคติที่ดี เป็นความรู้สึกนึกคิดที่ดีมีความสุข ความพอใจในสิ่งที่ต้องการตามลำดับชั้น ถ้าความต้องการได้รับการตอบสนองความพึงพอใจก็จะเกิดขึ้น ความพึงพอใจมีผลกระทบย่อมมีผลต่อประสิทธิภาพของการทำงาน ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องรู้เข้าใจในสิ่งที่จะช่วยให้เกิดความพึงพอใจขึ้น และมีผลต่อการบริหารงานในองค์การ

2.2 แนวคิดงานบริการและการให้บริการด้วยใจ

การบริการ เป็นกระบวนการหรือกิจกรรม ร่วมกันระหว่างอย่างน้อยสองฝ่าย ในการส่งมอบบริการจากผู้ให้บริการ (บริกร) ไปยังผู้รับบริการ (ลูกค้า) หรือผู้ใช้บริการ ซึ่งอาจได้รับการสังเกตจากบุคคลที่สามได้อีกด้วย โดยงานบริการเป็นปฏิบัติการ พฤติกรรม หรือการแสดงออก และไม่ใช่วัตถุสิ่งของ จึงมองไม่เห็น จับต้องไม่ได้ ไม่สามารถครอบครองได้ แต่งานบริการนั้นเป็นสิ่งที่สูญสลายได้ง่าย บริการจะได้รับการทำขึ้นโดยบริกร และจะส่งมอบสู่ผู้รับบริการ (ลูกค้า) เพื่อใช้สอยบริการนั้นๆ โดยทันที หรือในเวลาเกือบจะทันทีทันทีที่มีการให้บริการหรือเกิดการบริการขึ้น ดังนั้นงานบริการจึงจัดเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สร้างคุณค่าและจัดหาคุณประโยชน์ (Benefits) ให้แก่ลูกค้าในเวลาและสถานที่เฉพาะแห่ง บางครั้ง การบริการ อาจหมายถึง กิจกรรมที่หน่วยงานหนึ่งที่เกี่ยวข้อง จัดขึ้นเพื่อให้แก่สมาชิกตามความสามารถและหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน โดยอาศัยความต้องการของสมาชิกที่ได้รับบริการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นแนวทางในการพัฒนาหน่วยงานหรือองค์กรในระยะต่อไป เพื่อให้เกิดความพอใจแก่สมาชิก (วีรพงษ์ เณิมจิระรัตน์, 2543; วัชรารณณ์ สุริยาภิวัฒน์, 2546; เลิฟล๊อค และ โรท์, 2546)

แนวคิดในการพัฒนางานบริการในองค์กรเริ่มมีบทบาทสำคัญมากขึ้นตามระดับ ทั้งองค์กรในภาคเอกชนหรือภาครัฐ ทุกองค์กรจะประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายได้ต้องมีการบริการที่ดี ในธุรกิจเอกชน นอกจากองค์กรต้องมีผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพแล้ว หรือผลิตสินค้าที่มีคุณภาพดีแล้ว จำเป็นต้องมีการบริการที่ดีด้วย เพื่อให้เกิดการขายสินค้าได้ต่อเนื่อง เนื่องจากการบริการที่ดีจะทำให้สามารถรักษาลูกค้าเดิมไว้ และเพิ่มลูกค้าใหม่ให้มากขึ้น แต่สำหรับหน่วยงานหรือองค์กรของภาครัฐ การบริการที่ดีส่งผลให้ผู้รับบริการรู้สึกชอบและพึงพอใจต่อผู้ให้บริการ ก่อเกิดความนิยมต่อองค์กรที่ให้บริการ มีความระลึกถึงและยินดีที่จะกลับมาขอรับบริการอีก เกิดความประทับใจที่ดีกับองค์กร และต้องการแนะนำชักชวนผู้อื่นมาใช้บริการด้วย นอกจากนี้ยังมีการสร้างภักดีต่อองค์กรที่ให้บริการและกล่าวถึงผู้ให้บริการและองค์กรในทางที่ดีเสมอ การบริการเกี่ยวข้องกับหลายด้าน อาทิ ผู้รับบริการ ผู้ปฏิบัติงานบริการ องค์กรบริหาร ผลิตภัณฑ์บริการ และสภาพแวดล้อมของการบริการ (Tay, 2003; Cohen & Mazzeo, 2007; Dick, 2007; Kaufmann et al., 2007)

ขณะที่ลักษณะของงานบริการในปัจจุบันที่มีการแข่งขันกันสูงนั้น ก็มีทั้งการให้บริการด้วยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ให้ผู้รับบริการสามารถบริการได้ด้วยตนเอง (Self service) และการให้บริการโดยอาศัยคนเป็นหลัก ซึ่งถือว่าเป็นวิธีการที่ดีเพราะผู้ให้บริการสามารถตอบสนองการปรับเปลี่ยนการบริการให้เหมาะสมกับผู้รับบริการได้ เป็นการให้บริการอย่างใกล้ชิด ดังนั้นองค์กรที่มีเจ้าหน้าที่ให้บริการดี ก็จะทำให้ผู้รับบริการชื่นชอบและประทับใจ อย่างไรก็ตามงานบริการขององค์กรเป็นเรื่อง

ของความไว้วางใจของผู้รับบริการ แล้วงานบริการเป็นสิ่งที่จับต้องไม่ได้ รวมทั้งไม่สามารถแบ่งแยกงานบริการออกจากกันได้ เมื่อสถานการณ์เปลี่ยน คุณภาพของการบริการก็เปลี่ยนแปลงไม่คงที่ นอกจากนี้การบริการไม่สามารถเก็บรักษาหรือไม่สามารถแสดงความเป็นเจ้าของได้ (Lindahl & Beyers, 1999; Hausman & Leibtag, 2007; Jurisch et al., 2013)

ด้วยปัจจัยต่างๆ ข้างต้นจึงเป็นสาเหตุให้ การบริการขององค์กรแต่ละแห่งมีความแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง แม้ว่าการบริการที่ดีเป็นเรื่องที่จัดการได้ยากสำหรับองค์กรหลายแห่ง แต่การบริการที่สร้างความประทับใจให้แก่ผู้รับบริการจะนำมาซึ่งความสำเร็จ และการบรรลุเป้าหมายขององค์กร องค์กรหลายแห่งเริ่มให้ความสำคัญที่จะนำพาท้องการบริการที่เป็นเลิศ (Excellent service) โดยพัฒนาให้เจ้าหน้าที่หรือผู้ปฏิบัติงานขององค์กรนั้น ให้บริการด้วยใจ (Service mind) ซึ่งผู้ให้บริการต้องมีความรู้ในงานที่ให้บริการอย่างถูกต้องและแม่นยำ ช่างสังเกตเพื่อเข้าใจถึงความต้องการของผู้รับบริการ กระตือรือร้นในการต้อนรับให้ความช่วยเหลือและห่วงใยผู้รับบริการ แสดงกิริยาวิจักษณ์ต่อผู้รับบริการ ปฏิรูประบบบริการให้ตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ดี เพราะต้องให้บริการกับผู้รับบริการที่มีพฤติกรรมหลากหลาย มีสติในการแก้ไขปัญหา เป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่องานบริการ และมีความรับผิดชอบต่องานบริการ (Wholey & Hatry, 1992; Matthews, 2011; Wan et al., 2011)

2.3 แนวคิดความเชื่อมั่นในคุณภาพการให้บริการ

งานบริการมีลักษณะเฉพาะคือ ผู้รับบริการจะเกิดความรู้สึกพอใจหรือไม่พอใจต่อบริการที่ได้รับทันที เมื่อผู้ให้บริการตอบสนองได้ตามความต้องการ ผู้รับบริการก็จะรู้สึกดี อีกด้านหนึ่งหากไม่รับบริการตอบสนอง ก็เกิดความรู้สึกในทางที่ไม่ดีต่อผู้ให้บริการและองค์กรนั้นทันที งานบริการเมื่อเริ่มต้นแล้ว ก็ต้องดำเนินงานบริการทุกขณะ ตั้งแต่เริ่มต้น ช่วงกลางและช่วงสุดท้าย ไม่มีข้อจำกัดว่า จะต้องให้บริการเฉพาะในบางช่วงบางเวลาเท่านั้น อาทิ การให้ผู้รับบริการรอคอยนานผิดปกติและขาดการแจ้งให้ผู้รับบริการทราบเหตุที่ทำให้การบริการล่าช้า ย่อมสร้างความไม่พึงพอใจต่อผู้ให้บริการ และองค์กรผู้ให้บริการด้วย เพราะงานบริการที่เกิดขึ้นนั้นสามารถสร้างความรู้สึกและสรุปผลความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการได้ในทันที โดยเฉพาะเมื่อเกิดความไม่พึงพอใจต่อบริการ แม้ว่าจะงานบริการอาจเกิดความผิดพลาดขึ้นได้ และผู้ให้บริการหรือองค์กรผู้ให้บริการจะชดเชยด้วยสิ่งต่างนั้น แต่ก็ทำได้เพียงบรรเทาความไม่พอใจของผู้รับบริการเท่านั้น (Viton, 1981; Wan et al., 2011)

ฉะนั้นงานบริการจึงมีบทบาทสำคัญต่อการสร้างทัศนคติที่ดีต่อเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและองค์การผู้ให้บริการเป็นอย่างมาก อีกทั้งยังเป็นการสร้างภาพลักษณ์ให้องค์กรเป็นระยะเวลาานาน เมื่อผู้รับบริการมีความรู้สึกพึงพอใจหรือไม่พอใจ ความรู้สึกนี้จะอยู่ในความทรงจำตลอดเวลา แม้องค์กรจะมีการปรับปรุงแก้ไขงานบริการให้ดีขึ้นแล้วก็ตาม แต่ความทรงจำที่ไม่ดีจะคงอยู่และอาจต้องใช้ระยะเวลายาวนานในการล้างภาพลักษณ์ที่ไม่ดีขององค์กรออกจากจิตใจของผู้เคยรับบริการ ด้วยงานบริการที่ไม่สมบูรณ์และบกพร่องไปจะแสดงให้เห็นได้ทันที ดังนั้นองค์กรที่ให้ความสำคัญต่อคุณภาพบริการที่ดี จึงต้องการบุคลากรที่ดีมีจิตสำนึกในการบริการที่ดี มีทัศนคติต่องานบริการที่ดี มีการปลูกฝังนิสัยในการให้บริการและฝึกปฏิบัติมาอย่างดีแล้ว ย่อมทำให้เกิดการบริการที่เป็นเลิศขึ้นในองค์กร (Smith & Brynjolfsson, 2001; Israel, 2005)

การสร้างความประทับใจแก่ผู้รับบริการด้วยการบริการที่เป็นเลิศ หรือการให้บริการเหนือความคาดหวังของผู้รับบริการ ย่อมนำมาสร้างความพึงพอใจแก่ผู้รับบริการในระดับสูงและถือเป็นหัวใจสำคัญขององค์กรที่ประสบความสำเร็จ การเน้นคุณภาพบริการไม่ได้จำกัดเพียงองค์กรเอกชน แต่ยังรวมถึงองค์กรที่ไม่แสวงหาผลประโยชน์ และองค์กรภาครัฐด้วยเช่นกัน ในการปฏิบัติงานขององค์กรที่มีระบบและโครงสร้างทุกแห่งส่วนใหญ่ต่างให้ความสำคัญถึง ประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ คุณภาพบริการ และการกำกับดูแลกิจการและพัฒนาองค์กร โดยในมิติคุณภาพในการให้บริการนั้น องค์กรภาครัฐหลายแห่งใช้การสำรวจความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการขององค์กร เป็นเครื่องมือวัดระดับคุณภาพงานบริการขององค์กร หากผลสำรวจความพึงพอใจขององค์กรมีระดับคะแนนสูงก็จะยอมรับว่าองค์กรมีคุณภาพการให้บริการที่ดีเป็นต้น การสำรวจความพึงพอใจในองค์กรภาครัฐส่วนใหญ่ให้ความสำคัญหรือจำแนกการศึกษาตามเกณฑ์ของ สำนักงาน ก.พ.ร. ที่ออกเป็น 4 ด้านได้แก่ ด้านกระบวนการให้บริการ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการให้บริการ และความเชื่อมั่นในคุณภาพบริการ ขณะเดียวกันก็ทำการสำรวจความพึงพอใจต่องานบริการของแต่ละงาน ฝ่ายหรือแต่ละแผนกด้วยเช่นกัน (DeHoog et al., 1990; Durant et al., 1998; Forbrs, 2008; วิพุธ อ่องสกุล, 2553)

2.4 การบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษา

การจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา หมายถึง การศึกษาที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนา คุณธรรม ความรู้ ความสามารถ และทักษะต่อจากระดับประถมศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้ค้นพบความต้องการ ความสนใจ และความถนัดของตนเอง ทั้งในด้านวิชาการและวิชาชีพ หรือเพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ตลอดจนให้มีความสามารถในการประกอบงานและอาชีพ ตามควรแก่วัย และสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีสันติสุข แต่การจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่ผ่านมาพบว่า สถานศึกษามีมาตรฐานไม่เท่าเทียมกันและยังให้บริการการศึกษาไม่เพียงพอที่จะรองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคปัจจุบัน ดังนั้น การบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษา จึงเป็นการมุ่งเน้นการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ได้รับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542; กรมสามัญศึกษา, 2545)

สำหรับการบริหารงานโรงเรียนมัศึกษานั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) เน้นการบริหารจัดการภายในโรงเรียนเป็นปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จ จึงวางกรอบมาตรฐานการปฏิบัติงานสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขึ้น ด้วยวัตถุประสงค์พัฒนาการศึกษาระดับมัธยมศึกษาสู่คุณภาพที่ดีตั้งแต่ นักเรียน ห้องเรียน ครู ผู้บริหาร โรงเรียน และสร้างให้ประชาคมมีส่วนร่วม พึงพอใจและสนับสนุนโรงเรียน โดยมีสาระสำคัญครอบคลุมการบริหารงานโรงเรียน 4 ด้าน ตามภารกิจการบริหารโรงเรียน อันได้แก่ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย, 2552) ซึ่งจะประกอบไปด้วยงานด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. งานแผนงานและประกันคุณภาพ ประกอบด้วย 7 ภารกิจ ดังนี้ การวางแผนพัฒนาโรงเรียน การจัดองค์กร การจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ การจัดระบบการประกันคุณภาพภายใน การคำนวณต้นทุนผลผลิต การควบคุมภายในและการประเมินผล การดำเนินงานแผนงานและประกันคุณภาพ
2. งานวิชาการ มี 7 ภารกิจ ได้แก่ การวางแผนงานวิชาการ การบริหารงานวิชาการ การจัดการกิจกรรม การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้และงานทะเบียนนักเรียน การแนะนำการศึกษา การประเมินผลการดำเนินงานวิชาการ
3. งานกิจการนักเรียน จำแนกเป็น 6 ภารกิจ คือ การวางแผนงานกิจการนักเรียน การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม การดำเนินงานระบบดูแล

ช่วยเหลือนักเรียน การดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน และการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน

4. งานบุคคล แยกออก 3 ภารกิจ คือ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานทะเบียน และสถิติข้าราชการครู ลูกจ้าง และบุคลากรทางการศึกษา และการประเมินผลการดำเนินงานบุคคล
5. งานธุรการ แบ่งเป็น 4 ภารกิจ ได้แก่ การวางแผนงานธุรการ การบริหารงานธุรการ การบริหารงานสารบรรณ และการประเมินผลการดำเนินงานธุรการ
6. งานการเงินและพัสดุ มี 4 ภารกิจ ประกอบด้วย การบริหารการเงิน การบริหารการเงินและบัญชี การบริหารงานพัสดุและสินทรัพย์ และการประเมินผลการดำเนินงานการเงินและพัสดุ
7. งานบริการอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ประกอบด้วย 11 ภารกิจ คือ การบริการอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม การบริการอาคารเรียน การบริการห้องเรียน การบริการห้องพิเศษ การบริการอาคารประกอบ การให้บริการน้ำดื่ม การส่งเสริมสุขภาพอนามัย การสื่อสารและประชาสัมพันธ์ การสร้างและเผยแพร่เกียรติประวัติของโรงเรียน และการประเมินผลการดำเนินงานบริการและอาคารสถานที่
8. งานชุมชนและภาคีเครือข่าย จำแนกออก 5 ภารกิจ ได้แก่ การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน การให้บริการชุมชน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน การได้รับการสนับสนุนจากชุมชน การประเมินผลการดำเนินงานชุมชนและภาคีเครือข่าย เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม มาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษาของ สพฐ. ที่นำเสนอข้างต้นนั้น เป็นการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วไป สำหรับสถานศึกษาที่มีวัตถุประสงค์พิเศษ เช่น โรงเรียนที่ตั้งมาเพื่อส่งเสริมความสามารถพิเศษทางด้านวิทยาศาสตร์แล้ว สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ได้จัดทำ มาตรฐานการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาไว้เช่นกัน โดยระบุว่า การจัดการศึกษาต้องบริหารจัดการสถานศึกษาให้ผู้รับบริการหรือผู้เกี่ยวข้องทุกกลุ่มมีความพึงพอใจต่อการจัดบริการทางการศึกษา ตามตัวบ่งชี้ 2.3.2 ตามมาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษาในมาตรฐานการศึกษาของชาติ นอกจากนี้ในมิติของมาตรฐานด้านการบริหารและจัดการศึกษา มาตรฐานของผู้บริหารจะต้องมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจ ตามตัวบ่งชี้ 11.4 และมาตรฐานของสถานศึกษาระบุว่า ผู้รับบริการ

และผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจผลการบริหารงานและการพัฒนาผู้เรียน ตามตัวบ่งชี้ 12.5 ซึ่งสำหรับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาส่งเสริมความสามารถพิเศษทางด้านวิทยาศาสตร์แล้ว ประเด็นมาตรฐานการบริหารงานเช่นเดียวกันคือ การบริหารงานโรงเรียนจะต้องมีประสิทธิผลและผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจในการบริหาร (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2550) โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

1. การปฏิบัติงานของสถานศึกษาต้องเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ของแผน
2. ผู้บริหารสร้างความตระหนัก และมีความพยายามในการปฏิบัติในการพัฒนาผู้เรียน ครู และการจัดการศึกษาให้บรรลุตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. ผู้บริหารนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงการบริหารอย่างต่อเนื่อง
4. ผู้เกี่ยวข้องไม่น้อยกว่า ร้อยละ 75 พึงพอใจในผลงานของสถานศึกษา

เกณฑ์พิจารณาดังกล่าว สถาบันการศึกษาจะต้องมีการบริหารงานที่ดี มีประสิทธิภาพ มีประสิทธิผล และสร้างผลงานการพัฒนานักเรียนและโรงเรียน ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ซึ่งการประเมินผลการบริหารงานในเชิงคุณภาพนั้น ใช้การสำรวจความพึงพอใจจากผู้เกี่ยวข้อง และต้องมีความพึงพอใจในผลงานการบริหารโรงเรียนมากกว่าร้อยละ 75 แต่การสำรวจความพึงพอใจจากผู้ที่เกี่ยวข้องสำหรับการบริหารงานของโรงเรียนมหิตลวิทยานุสรณ์ อาจจำแนก ผู้เกี่ยวข้องในการใช้บริการได้หลายกลุ่ม อาทิ ผู้ใช้บริการกลุ่มใหม่ เช่น ผู้ปกครองและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หรือผู้ใช้บริการกลุ่มเดิม เช่น ผู้ปกครองและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5-6 หรืออาจจำแนกกลุ่มจากความถี่ในการเข้าใช้บริการ เช่น ผู้ปกครองที่มีการมารับส่งบุตรหลานทุกสัปดาห์ กับผู้ปกครองที่มีภูมิลำเนาไกลจากโรงเรียนจนไม่สามารถมารับบุตรหลานได้เป็นประจำ เป็นต้น ซึ่งการสำรวจความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องที่ใช้บริการโรงเรียนเป็นประจำ บ่อยครั้งน่าจะมีความน่าเชื่อถือ และสามารถนำข้อเสนอแนะที่ได้รับนำมาปรับปรุงและพัฒนางานบริการของโรงเรียนได้ดีที่สุด

2.5 การบริหารงานของโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์

พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ พ.ศ. 2543 ได้ระบุเหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาไว้ดังนี้ “โดยที่ปัจจุบันประเทศไทยขาดแคลนนักวิจัยพัฒนาและนักประดิษฐ์คิดค้นทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จึงได้มีการส่งเสริมการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ในโรงเรียน ตลอดจนมีการจัดตั้งโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ และโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ซึ่งเป็นโรงเรียนที่เปิดสอนเฉพาะสายวิทยาศาสตร์เท่านั้น โดยไม่มีการสอนสายศิลป์และสายอื่น จำนวน 13 แห่งขึ้น เพื่อจัดการศึกษาให้แก่ นักเรียน แต่หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนยังคงเป็นเช่นเดียวกับโรงเรียนทั่วไป ขณะนี้รัฐบาลมีนโยบายที่จะให้เด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ได้พัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งจำเป็นต้องมีวิธีการและหลักสูตรที่มีลักษณะพิเศษ อันแตกต่างไปจากการเรียนการสอนในโรงเรียนปกติ ดังนั้นสมควรได้มีการจัดให้มีโรงเรียนวิทยาศาสตร์ขึ้นโดยเฉพาะ เพื่อให้เป็นโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์อย่างเข้มข้นให้แก่ นักเรียนที่มีความสามารถเป็นพิเศษในทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ เพื่อเป็นการเตรียมพื้นฐานสำหรับบุคคลที่มีคุณภาพสูง สำหรับการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาและการสร้างนักวิชาการอันยอดเยี่ยมของประเทศ และเพื่อที่จะให้โรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นมีการบริหารและจัดการเรียนการสอนที่มีความเป็นอิสระ คล่องตัวและมีประสิทธิภาพ สมควรกำหนดให้เป็นองค์การมหาชนตามกฎหมายว่าด้วยองค์การมหาชน จึงได้นำ โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์มาจัดตั้งเป็นโรงเรียนวิทยาศาสตร์เพื่อเป็นต้นแบบแก่โรงเรียนในลักษณะดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้”

2.5.1 วัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่

พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ พ.ศ. 2543 ได้ระบุเหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาไว้ดังนี้

มาตรา 7 ให้โรงเรียนมีวัตถุประสงค์เพื่อบริหารจัดการ และดำเนินการจัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กที่มีศักยภาพสูงทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์

มาตรา 8 เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา 7 ให้โรงเรียนมีอำนาจหน้าที่หลักดังนี้

- 1) ดำเนินการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นความเข้มข้นของการเรียนการสอนทางด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนที่มีศักยภาพสูงทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์
- 2) จัดทำหลักสูตรวิธีการเรียนการสอน สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนสำหรับใช้ในโรงเรียน

3) ดำเนินการและส่งเสริมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนามาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน

4) ให้บริการพิเศษทางด้าน การเรียนการสอนวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์

2.5.2 วิสัยทัศน์

เป็นโรงเรียนวิทยาศาสตร์ต้นแบบของรัฐ นำร่องสรรหาและจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาให้มีคุณภาพทัดเทียมกับโรงเรียนวิทยาศาสตร์ชั้นนำของโลกมีจิตวิญญาณของความเป็นนักวิจัยและนักประดิษฐ์คิดค้น มีสุขภาพพลานามัยที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม รักการเรียนรู้ ความเป็นไทยมีความมุ่งมั่นพัฒนาประเทศชาติ มีเจตคติที่ดีต่อเพื่อนร่วมโลกและธรรมชาติ

2.5.3 พันธกิจ

พัฒนาต้นแบบและนำร่องการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอนสำหรับผู้มีความสามารถด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายให้มีคุณภาพทัดเทียมกับโรงเรียนวิทยาศาสตร์ชั้นนำของโลก(ตามมาตรา 7 และมาตรา 8 (1))

พัฒนาหลักสูตร วิธีการเรียนการสอน สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายให้ทัดเทียมโรงเรียนวิทยาศาสตร์ชั้นนำของโลก(มาตรา 8 (2) และเหตุผลท้าย พรบ.จัดตั้งโรงเรียนฯ)

ดำเนินการและส่งเสริมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนามาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน(มาตรา 8 (3))

ให้บริการพิเศษทางด้าน การเรียนการสอนคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์(ตามมาตรา 8 (4))

2.5.4 คณะกรรมการบริหารโรงเรียน

ขอบเขตหน้าที่ของส่วนงาน ประกอบด้วย โรงเรียนมหิตลวิทย์ยานุสรณ์เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีคณะกรรมการบริหารโรงเรียนซึ่งประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงทางด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และเทคโนโลยีหรือสาขาอื่นที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการของโรงเรียน ทำหน้าที่ควบคุมดูแล เพื่อให้การดำเนินงานของโรงเรียนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ใน พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งโรงเรียนมหิตลวิทย์ยานุสรณ์ พ.ศ. 2543 คณะกรรมการบริหาร โรงเรียนมีบทบาทในการกำหนดนโยบายและให้ความเห็นชอบแผนการดำเนินงานของโรงเรียนอนุมัติแผนการ

ลงทุนและแผนการเงินของโรงเรียน ตลอดจน ออกระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การบริหารและจัดการการเงิน การพัสดุและทรัพย์สิน เป็นต้น

2.5.5 แนวการบริหารโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์

โรงเรียนได้กำหนดแนวทางในการบริหารเพื่อให้การดำเนินงานสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของโรงเรียน อุดมการณ์และเป้าหมายในการพัฒนานักเรียน แผนปฏิบัติงาน 4 ปี (พ.ศ. 2555-2558) และตัวชี้วัดและเป้าหมายตามคำ รับรองการปฏิบัติงานของโรงเรียน ดังนี้

- ด้านการสรรหานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ
  - จัดให้มีการวิจัย วิเคราะห์ติดตาม และประเมินผลกระบวนการสรรหานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์และผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการคัดเลือก
  - นำผลการวิจัยมาใช้ในการปรับปรุงกระบวนการสรรหานักเรียนของโรงเรียน
- ด้านหลักสูตร สื่อ และกิจกรรมการเรียนการสอน
  - จัดให้มีการวิเคราะห์ติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงหลักสูตรสื่อ กิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้สนองตอบอุดมการณ์และเป้าหมายในพัฒนานักเรียน
  - ส่งเสริมให้มีการวิจัยสถาบัน โดยศึกษา วิเคราะห์วิจัยการดำเนินงานของโรงเรียน เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงด้านการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ฯลฯ ตลอดจนหาแนวทางแก้ไข ช่วยเหลือนักเรียนที่มีแนวโน้มว่ามีผลสัมฤทธิ์ต่ำ ทุกคน
  - ส่งเสริมและพัฒนาด้านภาษาอังกฤษของนักเรียนและครูหากมีโอกาสที่สามารถพัฒนาได้ด้วยตนเองโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
  - ส่งเสริมสนับสนุน ประสานกับเครือข่ายให้นักเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้โดยจัดการให้นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ทำ โครงการวิจัยกับนักวิทยาศาสตร์ชั้นนำในสถาบันต่างๆ และกำหนดให้ทำ การวิจัยให้แล้วเสร็จภายในมัธยมศึกษาปีที่ 5
  - ส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนได้เรียนรู้เพิ่มเติมตามศักยภาพจากกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้านวิชาการ ในด้านเนื้อหาที่ลึกซึ้งทางคณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์วิชาอื่นๆ รวมทั้งเรียนรู้จากกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้านสังคมด้วย
  - ส่งเสริมการเรียนของนักเรียนโดยปรับปรุงการสอนเกี่ยวกับปฏิบัติการและพัฒนาสื่อการเรียนการสอนต่างๆ ให้เทียบเท่าโรงเรียนชั้นนำ ในต่างประเทศ

- พัฒนาความร่วมมือทางวิชาการและกิจกรรมที่ช่วยในการพัฒนานักเรียน ครู บุคลากร และโรงเรียน กับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ
- แสวงหาข้อมูลและประสานงานกับหน่วยงานและสถาบันต่างๆ ในการช่วยเหลือ นักเรียน เกี่ยวกับเรื่องทุนการศึกษา การศึกษาต่อ การศึกษาดูงาน การอบรม สัมมนา การเสนอผลงานวิชาการ และการประกวดแข่งขัน ฯลฯ
- ด้านบุคลากร
  - สรรหาคัดเลือกครูที่มีคุณวุฒิ มีความรู้ความสามารถสูง มีศักยภาพในการพัฒนา และมีจิตวิญญาณความเป็นครูโดยประกาศรับสมัครหรือประสานงานกับสถาบันอุดมศึกษาในการเสาะหาบัณฑิตที่ดีและเก่ง
  - ส่งเสริมและสนับสนุนในการพัฒนาครูและเจ้าหน้าที่ การศึกษาต่อการศึกษาดูงาน การฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้ รวมทั้งเชิญผู้เชี่ยวชาญชาวไทยและต่างประเทศเป็นที่ปรึกษา หรือเป็นที่เลี้ยง
  - พัฒนาระบบเงินเดือนและค่าตอบแทนที่เหมาะสม โดยใช้ระบบตอบแทนตามผล การประเมินการปฏิบัติงาน
  - กำหนดเกณฑ์ภาระงาน และระบบประเมินผลการปฏิบัติงานของครูและเจ้าหน้าที่ที่ชัดเจน โปร่งใส ยุติธรรม สร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน และสามารถพัฒนาประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติหน้าที่
- ด้านการพัฒนาระบบบริหาร
  - ศึกษา วิเคราะห์พัฒนา วางแผนการบริหารงานให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ เป้าหมาย พันธกิจของโรงเรียน โดยมีระบบประกันคุณภาพการศึกษาระบบบริหาร ความเสี่ยง ระบบตรวจสอบภายในและรายงานผลปฏิบัติราชการตามคำรับรองการ ปฏิบัติราชการ ของ ก.พ.ร.
  - ดูแลกฎระเบียบ ข้อบังคับให้เหมาะสม คล่องตัว โปร่งใส
  - พัฒนาฐานข้อมูลของนักเรียน นักเรียนเก่า ครูและเจ้าหน้าที่ ผลงานวิชาการ เครือข่ายต่างๆ และงานบริหารของโรงเรียน ฯลฯ
  - พัฒนาการประชาสัมพันธ์โรงเรียน การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของโรงเรียนในรูปแบบ ของเอกสารเผยแพร่ และเว็บไซต์ทั้งภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ
  - พัฒนา ปรับปรุงระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้มีการใช้งานอย่างเต็มศักยภาพและมี ประสิทธิภาพสูง

- สร้างเครือข่ายนักเรียนเก่า สถาบันอุดมศึกษา สถาบันวิจัย และหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อส่งเสริมการพัฒนานักเรียนและการดำเนินงานของโรงเรียน
- ซ่อมแซมและบำรุงรักษาอาคารสถานที่และครุภัณฑ์ของโรงเรียนให้อยู่ในสภาพดีพร้อมใช้งาน และปลอดภัย
- ด้านการให้บริการทางวิชาการ
  - โรงเรียนให้บริการทางวิชาการ ด้านการฝึกอบรม การจัดประชุมวิชาการ การพัฒนาบุคลากรตลอดจนเป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ของประเทศไทย
  - ส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ของโรงเรียนจุฬารัตนราชวิทยาลัยและโรงเรียนอื่นๆ
- การดำเนินงานอื่นๆ ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของโรงเรียนและที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริหารโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์

2.5.6 การสำรวจความพึงพอใจในบริการของโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ ที่ผ่านมา

สำหรับการสำรวจความพึงพอใจในบริการ 5 ปีซ้อนหลังพบว่า ในปี พ.ศ. 2552 มีการสำรวจความพึงพอใจในประชากร 3 กลุ่มได้แก่ นักเรียนและผู้ปกครองในระดับชั้นปีที่ 4 - 6 และบุคลากรของโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ อันประกอบด้วย ครูและเจ้าหน้าที่ เป็นการสำรวจความพึงพอใจที่เน้นตามภารกิจต่างๆ ของโรงเรียน 13 ส่วนงาน ที่อยู่ในการดูแลของ 7 ฝ่ายหลักๆ อันได้แก่ ฝ่ายวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ ฝ่ายอาคารสถานที่และยานพาหนะ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายกิจการหอพัก ฝ่ายคลังและพัสดุ ฝ่ายอำนวยการ ฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ (ประดิษฐ์ นวลจันทร์ และคณะ, 2552) แต่ในปี พ.ศ. 2553 มีการสำรวจความพึงพอใจในกลุ่มนักเรียน กลุ่มผู้ปกครอง ระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 5 และปีที่ 6 กลุ่มครูและเจ้าหน้าที่ และเพิ่มเติมผู้รับบริการจากหน่วยงานภายนอก เป็นการสำรวจความพึงพอใจที่เน้นตามภารกิจต่างๆ ของโรงเรียน 16 ส่วนงาน ที่อยู่ในการดูแลของ 7 ฝ่ายหลักๆ อันได้แก่ ฝ่ายวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ ฝ่ายอาคารสถานที่และยานพาหนะ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายกิจการหอพัก ฝ่ายคลังและพัสดุ ฝ่ายอำนวยการ ฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ และ อีก 2 โครงการ อันได้แก่ โครงการบริการวิชาการและโครงการห้องเรียนวิทยาศาสตร์ในโรงเรียน (แบรนด เมทริกซ์ รีเสิร์ช, 2553)

ส่วนการสำรวจในปี พ.ศ. 2554 มีการแบ่งกลุ่มประชากรที่จะทำการสำรวจออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ผู้รับบริการภายในและภายนอก การสำรวจผู้รับบริการภายในได้แก่ นักเรียนและผู้ปกครอง ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 5 - 6 เท่านั้น ไม่รวม ครูและเจ้าหน้าที่ของโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ สำหรับผู้รับบริการจากภายนอกได้แก่ ผู้มาศึกษาดูงาน กลุ่มบุคลากรโรงเรียนจุฬารัตนวิทยาลัย กลุ่มผู้ประสานงานในโครงการ รวม. ของกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มประสานงาน โครงการส่งเสริมและพัฒนาอัจฉริยภาพด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ เป็นต้น กลุ่มผู้ใช้บริการ ภายในทำการสำรวจความพึงพอใจในงานบริการ 5 หน่วยงาน ได้แก่ ฝ่ายวิทยบริการและเทคโนโลยี สารสนเทศ ฝ่ายอาคารสถานที่และยานพาหนะ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายกิจการหอพัก และฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ สำหรับกลุ่มผู้ใช้บริการภายนอก แบ่งออกเป็น 4 ประเด็น ได้แก่ ด้านกระบวนการและขั้นตอนการ ให้บริการ ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านผลการให้บริการ เป็นต้น (ศูนย์วิจัยมหาวิทยาลัยกรุงเทพ, 2554)

ส่วนในปี พ.ศ. 2555 นั้น เน้นการสำรวจความพึงพอใจของผู้ปกครองและนักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 5 และปีที่ 6 ซึ่งเป็นผู้รับบริการโดยตรงและเป็นผู้รับบริการเป็นประจำสม่ำเสมอ โดย ไม่มีการสำรวจความพึงพอใจในกลุ่มผู้เข้ามาใช้บริการจากหน่วยงานภายนอกอีก ทำการสำรวจใน หน่วยงาน 8 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ ฝ่ายวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ ฝ่ายอำนวยการ ฝ่ายกิจการหอพัก ฝ่ายอาคารสถานที่และยานพาหนะ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายคลังและพัสดุ และงานบริการ อื่นๆ (สมสรธัญ วงษ์อยู่น้อย และคณะ, 2555) สำหรับการสำรวจความพึงพอใจ ปี พ.ศ. 2556 ทำ การสำรวจในกลุ่มประชากรศึกษาเดียวกันกับ ปี พ.ศ. 2555 แต่สำรวจในหน่วยงาน 9 ฝ่าย ซึ่งมีการ ทำการแบ่งแยกสำรวจความพึงพอใจใน ฝ่ายวิทยบริการ และงานเทคโนโลยีสารสนเทศ ออกจากกัน (สมสรธัญ วงษ์อยู่น้อย และมานิดา ขอบธรรม, 2556) การสำรวจความพึงพอใจต่องานบริการของ โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ ที่ผ่านมา แม้จะมีการจำแนกการสำรวจความพึงพอใจในการให้บริการ ออกเป็นหลายลักษณะงานและหลากหลายรูปแบบ แต่ก็ยังคงสามารถพิเคราะห์เป็นงานภายในการ ดูแลกำกับของหน่วยงาน 8 ฝ่ายหลักๆ ดังนี้ (1) ฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ (2) ฝ่ายวิทยบริการ (3) ฝ่าย อำนวยการ (4) ฝ่ายกิจการหอพัก (5) ฝ่ายอาคารสถานที่และยานพาหนะ (6) ฝ่ายวิชาการ (7) ฝ่าย คลังและพัสดุ (8) งานเทคโนโลยีและสารสนเทศ ส่วนงานที่ไม่อยู่ในการดูแลของฝ่ายข้างต้นก็นำมา รวบรวมเป็น (9) งานบริการอื่นๆ โดยทำการสำรวจในกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 และ 6

ส่วนกลุ่มผู้รับบริการอันดับรองลงหรือเกี่ยวข้องลำดับต่อมาได้แก่ กลุ่มผู้ปกครอง เพราะต้องมี การติดต่องานบริการของโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ราว 5 ฝ่าย ดังต่อไปนี้ (1) ฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ (2) ฝ่ายกิจการหอพัก (3) ฝ่ายอาคารสถานที่และยานพาหนะ (4) ฝ่ายวิชาการ และ (5) งานบริการอื่นๆ

โดยการสำรวจความพึงพอใจของโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ที่ผ่านมา ได้มีการปรับปรุงรูปแบบการสำรวจมาโดยตลอด เพื่อให้ผลการศึกษามีความเหมาะสมและให้ผลการสำรวจได้ถูกต้องและแม่นยำที่สุด ในการสำรวจความพึงพอใจครั้งนี้ คณะผู้วิจัยจะใช้แนวทางในการสำรวจในช่วงปี พ.ศ. 2555-2556 ซึ่งเป็นการสำรวจ 2 ปีล่าสุดที่ผ่านมา เป็นฐานในการพัฒนารูปแบบการสำรวจและแนวคำถามที่เหมาะสมสำหรับการสำรวจความพึงพอใจในปี พ.ศ. 2557

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องอื่นๆ

ปรีชา เมธาวัฒนาคย์ และเสกสรรค์ ทองคำบรรจง (2543) ได้ศึกษาความพึงพอใจต่อการให้บริการของโรงเรียนเซนต์คาเบรียล โดยทำการศึกษากับกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มได้แก่ กลุ่มครูและบุคลากรของโรงเรียนเซนต์คาเบรียล จำนวน 250 คน กลุ่มนักเรียนของโรงเรียนเซนต์คาเบรียล จำนวน 658 คน ซึ่งแบ่งออกเป็น นักเรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 331 คน นักเรียนระดับมัธยมศึกษา จำนวน 327 คน และ กลุ่มสุดท้ายคือ ผู้ปกครอง จำนวน 658 คน โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล ผลการศึกษาพบว่า ผลการประเมินความพึงพอใจต่อคุณภาพการให้บริการของโรงเรียน โดยกลุ่มครูด้านนโยบายการจัดการเรียนการสอน ซึ่งครูมีความพึงพอใจอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ได้แก่ ด้านการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผลนักเรียน ด้านสื่อประกอบการสอน ด้านการพัฒนาบุคลากร ส่วนที่ครูมีความพึงพอใจระดับปานกลาง คือ ด้านการติดต่อประสานงาน และด้านการวิจัยด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ซึ่งครูมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ได้แก่ บริการด้านห้องพยาบาลและบริการด้านห้องสมุด และที่พอใจค่อนข้างมาก คือ บริการของโรงเรียนด้านห้องน้ำ ห้องพักรู/ห้องทำงาน ห้องเรียน โรงอาหารทุกด้าน ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องสมุด ห้องพยาบาล ในด้านลักษณะทางกายภาพของห้อง และห้องชาวด์แล็บ ห้องทดลองทางวิทยาศาสตร์ ส่วนที่ไม่ค่อยพึงพอใจมากนัก ได้แก่ บริการ ด้านที่จอดรถ ด้านห้องทดลองทางวิทยาศาสตร์ (ลักษณะของห้องทดลอง) ด้านการกีฬา/พลศึกษา นอกจากนี้ การให้บริการของโรงเรียนที่ครูรู้สึกพึงพอใจน้อยที่สุด คือ บริการด้านสวนหย่อม เป็นต้น ส่วนด้านสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ ครูมีความพึงพอใจในองค์ประกอบของสภาพแวดล้อมทางจิตภาพในด้านหัวหน้างานสูงสุด รองลงมาคือด้านสวัสดิการและสิทธิพิเศษ ด้านโอกาสในการเลื่อนตำแหน่ง และลำดับสุดท้ายคือความพึงพอใจด้านรายได้

ผลการประเมินความพึงพอใจต่อคุณภาพการให้บริการของโรงเรียนโดยกลุ่มผู้ปกครอง ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ผู้ปกครองรู้สึกพึงพอใจมาก คือ ด้านชื่อเสียงของโรงเรียน ด้านชื่อเสียงของนักเรียน และด้านอาคารสถานที่ รู้สึกค่อนข้างพึงพอใจ ค่าใช้จ่าย บริการด้านห้องน้ำ ลักษณะห้องเรียนของนักเรียน บริการโรงอาหาร ลักษณะการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน วิธีการติดต่อกับโรงเรียน กิจกรรมของโรงเรียน การสื่อสารกับโรงเรียน บรรยากาศและสภาพแวดล้อมของโรงเรียน สวนหย่อมของโรงเรียนเป็นต้น และที่ไม่ค่อยพึงพอใจบริการด้านที่จอดรถ ด้านพัฒนาการของนักเรียนในปกครองพบว่า มีความพึงพอใจกับทักษะพื้นฐานที่มีความจำเป็นต่อการเรียนและเป็นทักษะพื้นฐาน ในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่าต่อไปในอนาคต ส่วนในด้านความรู้ที่ผู้ปกครองรู้สึกพอใจต่อพัฒนาการด้านภาษาอังกฤษมากที่สุด รองลงมาเป็นพัฒนาการในด้านคอมพิวเตอร์ ขณะที่ลักษณะที่พึงประสงค์ซึ่งเป็นลักษณะพื้นฐานที่มีความจำเป็น ต่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่าต่อไปในอนาคตก็ได้รับความพึงพอใจจากผู้ปกครอง

ผลการประเมินความพึงพอใจคุณภาพการให้บริการของโรงเรียนในกลุ่มนักเรียน ประถมศึกษา ด้านกายภาพของโรงเรียน นักเรียนจะมีความพึงพอใจมากกับห้องประกอบการเรียนต่าง ๆ ที่มีเจ้าหน้าที่ประจำอยู่ ด้านพฤติกรรมของครูที่สอน นักเรียนส่วนใหญ่รู้สึกพอใจมากกับการอธิบายเหตุผลก่อนลงโทษ ไม่ตีไม่สุรา ไม่สูบบุหรี่ ไม่เล่นห่วยของครูอาจารย์ และค่อนข้างพอใจมีอารมณ์ขัน ไม่ใจร้าย และพูดจาไพเราะ ด้านการสร้างแรงจูงใจและการเสริมแรง ที่นักเรียนพอใจมากและครูทำเป็นประจำคือ การตัดเตือนก่อนแล้วจึงลงโทษ และที่ทำเป็นบางครั้งคือ การลงโทษเมื่อนักเรียนทำผิดและให้รางวัลเมื่อทำดี ด้านการเรียนการสอน ที่นักเรียนพอใจมากและครูทำเป็นประจำคือ สอนเก่งทำให้นักเรียนเข้าใจดี มีความตั้งใจสอนนักเรียน และไม่ทำหน้าที่สอนหรือเมื่อนักเรียนถาม สอนให้เป็นคนดีมีมารยาทและความกตัญญู ส่วนที่นักเรียนค่อนข้างพอใจและครูทำเป็นบางครั้งคือ มีเกมให้เล่นในเวลาเรียน เล่าเรื่องตลก, นิทานให้ฟังขณะที่สอน และสั่งการบ้านไม่มากเกินไป ด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนมีความพอใจมากกับความสัมพันธ์ทุกเรื่อง ด้านการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนและโรงเรียน นักเรียนรู้สึกพอใจกับการกวดขันเรื่องความสะอาดในห้องเรียน ส่วนที่ครูทำเป็นบางครั้งคือ การตกแต่งห้องเรียนให้สวยงาม การพัฒนาโรงเรียน โดยการดูแลดอกไม้, ต้นไม้, รักสัตว์, รักธรรมชาติ เป็นต้น

ผลการประเมินความพึงพอใจต่อคุณภาพการให้บริการของโรงเรียนโดยกลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ด้านกายภาพของโรงเรียน นักเรียนมัธยมศึกษามีความพึงพอใจต่อบริการด้านห้องพยาบาลมากที่สุด รองลงมาคือบรรยากาศของงานกิจกรรมชมรม/ชุมนุม การให้บริการของเจ้าหน้าที่ห้องคอมพิวเตอร์เจ้าหน้าที่และการให้บริการของห้องสมุด บรรยากาศของห้องสมุด บรรยากาศของ

ห้องสมุด ลักษณะทางกายภาพ ด้านสถานที่ตั้งของห้องบริการต่าง ๆ ด้านการเรียนการสอน นักเรียนพึงพอใจมากกับการเรียนการสอนและเทคนิคและวิธีการสอน ส่วนการวัดและประเมินผลกับสื่อประกอบการสอนนั้นนักเรียนค่อนข้างพึงพอใจ ในขณะที่การสอนเสริมนั้นนักเรียนพึงพอใจมากกับสถานที่เรียน และพอใจกับประโยชน์ที่ได้รับจากการสอนเสริม ด้านพฤติกรรมครู นักเรียนพึงพอใจกับพฤติกรรมของครูผู้สอนโดย โดยเฉพาะความสามารถทางการสอน และความมีน้ำใจของครูผู้สอน เช่นเดียวกับครูฝ่ายปกครองและครูฝ่ายแนะแนว

อภิชาพันธ์ หมั่นภักดี (2554) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนนวมินทรราชินูทิศสวนกุหลาบวิทยาลัย สมุทรปราการ ที่มีต่องานบริการแนะแนวและการให้คำปรึกษา ผลการศึกษาพบว่า มีความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่องานบริการแนะแนวและการให้คำปรึกษา ทั้ง 5 ด้าน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดบริการให้คำปรึกษาอยู่ในอันดับสูงสุดระดับมาก รองลงมา ด้านการจัดบริการสนเทศ อยู่ในระดับมาก และสุดท้าย ด้านการจัดบริการจัดวางตัวบุคคล อยู่ในระดับปานกลาง และพบว่าปัญหาและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพงานบริการแนะแนวและการให้คำปรึกษา พบว่า ภาพรวม นักเรียนชอบเรียนวิชาแนะแนว รองลงมา อยากให้มีการจัดนิทรรศการแนะแนวการศึกษาต่อและอาชีพ และข้อควรปรับปรุง คือ ขยายห้องแนะแนวให้กว้างขึ้นเพราะเนื่องจากห้องแนะแนวแคบเกินไป ควรจัดให้นักเรียนทุกระดับชั้นเข้ามาเรียนที่ห้องแนะแนว พร้อมทั้งจัดทุนการศึกษาให้กับนักเรียนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์

2.7 สรุปแนวทางการประเมินความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการ

แนวทางในการประเมินความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการของโรงเรียนมหิตลวิทยานุสรณ์ ปีงบประมาณ 2557 ใช้แนวความคิดการประเมินคุณภาพงานบริการของ สำนักงาน ก.พ.ร. เป็นหลัก โดยวัดระดับความพึงพอใจใน 4 ด้านสำคัญ อันได้แก่ ด้านกระบวนการ ขั้นตอนการให้บริการ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และความเชื่อมั่นเกี่ยวกับคุณภาพบริการ ซึ่งการประเมินคุณภาพการให้บริการนั้น แบ่งตามประเภทของผู้ตอบแบบสอบถามคือ กลุ่มนักเรียนและกลุ่มผู้ปกครอง ด้วยทั้งสองกลุ่มได้รับบริการจากหน่วยงานต่างๆ ในโรงเรียนมีลักษณะและเหตุผลที่แตกต่างกัน ดังนั้นแนวทางการประเมินความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการจึงแบบออกเป็น 2 ส่วนตามกลุ่มประชากรที่ศึกษา สำหรับแนวทางการประเมินความพึงพอใจคุณภาพการให้บริการของกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 และ 6 จำแนกหน่วยงานที่มีการปรับเปลี่ยนจากการสำรวจปี พ.ศ. 2555-6 โดยออกเป็น 7 ฝ่าย 2 งาน ดังต่อไปนี้

1. ฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ ประกอบด้วยภารกิจดังนี้
  - 1.1 การสนับสนุนการศึกษาต่อต่างประเทศ
  - 1.2 การเข้าร่วมกิจกรรมวิชาการและโครงการแลกเปลี่ยนในต่างประเทศ
  - 1.3 เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิเทศสัมพันธ์
  - 1.4 การดำเนินงานของฝ่ายวิเทศสัมพันธ์
  - 1.5 ความพึงพอใจในภาพรวมของการให้บริการของฝ่ายวิเทศสัมพันธ์

2. ฝ่ายวิทยบริการ ประกอบด้วยภารกิจดังนี้
  - 2.1 ด้านการบริการของห้องสมุด
  - 2.2 ด้านทรัพยากรสารสนเทศ
  - 2.3 ด้านเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิทยบริการ
  - 2.4 ด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก
  - 2.5 ความพึงพอใจในภาพรวมของการให้บริการของห้องสมุด

3. ฝ่ายอำนวยการ ประกอบด้วยภารกิจดังนี้
  - 3.1 การบริการไปรษณีย์
  - 3.2 เจ้าหน้าที่ฝ่ายอำนวยการ
  - 3.3 ความพึงพอใจในภาพรวมของการให้บริการของฝ่ายอำนวยการ

4. ฝ่ายกิจการนักเรียน ประกอบด้วยภารกิจดังนี้
  - 4.1 ระบบการดูแลนักเรียน
  - 4.2 การให้คำปรึกษาทางจิตวิทยา/การศึกษาต่อ
  - 4.3 การรับ-ส่งนักเรียน เข้า-ออกหอพัก
  - 4.4 การบริการสุขภาพอนามัย
  - 4.5 การบริการด้านโภชนาการ
  - 4.6 เจ้าหน้าที่ของฝ่ายกิจการนักเรียน
  - 4.7 สิ่งอำนวยความสะดวกของฝ่ายกิจการนักเรียน
  - 4.8 ความพึงพอใจในภาพรวมของการให้บริการของฝ่ายกิจการนักเรียน

5. ฝ่ายอาคารสถานที่และยานพาหนะ ประกอบด้วยภารกิจดังนี้
  - 5.1 การดูแลรักษาความปลอดภัย
  - 5.2 การจัดการจราจรภายในโรงเรียน
  - 5.3 การให้บริการรถยนต์ของโรงเรียน
  - 5.4 เจ้าหน้าที่ของฝ่ายอาคารสถานที่และยานพาหนะ
  - 5.5 สิ่งอำนวยความสะดวกของฝ่ายอาคารสถานที่และยานพาหนะ
  - 5.6 ความพึงพอใจในภาพรวมของการให้บริการของฝ่ายอาคารสถานที่และยานพาหนะ

6. ฝ่ายวิชาการ ประกอบด้วยภารกิจดังนี้
  - 6.1 การขอหนังสือรับรอง
  - 6.2 การแจ้งผลการสอบกลางภาคเรียนและปลายภาคเรียน
  - 6.3 เจ้าหน้าที่ของฝ่ายวิชาการ
  - 6.4 ความพึงพอใจในภาพรวมของการให้บริการของฝ่ายวิชาการ

7. ฝ่ายคลังและพัสดุ ประกอบด้วยภารกิจดังนี้
  - 7.1 การเปิดบัญชีธนาคารและการโอนเงิน ค่าอาหาร
  - 7.2 เจ้าหน้าที่ของฝ่ายคลังและพัสดุ
  - 7.3 ความพึงพอใจในภาพรวมของการให้บริการของฝ่ายคลังและพัสดุ

8. ศูนย์คอมพิวเตอร์ ประกอบด้วยภารกิจดังนี้
  - 8.1 การให้บริการอินเทอร์เน็ต
  - 8.2 เจ้าหน้าที่ศูนย์คอมพิวเตอร์
  - 8.3 ความพึงพอใจในภาพรวมของการให้บริการของศูนย์คอมพิวเตอร์

9. งานบริการอื่นๆ ประกอบด้วยภารกิจดังนี้
  - 9.1 สถานที่พักผ่อนภายในโรงเรียน
  - 9.2 ความพึงพอใจในภาพรวมของการให้บริการในงานบริการอื่น ๆ

ส่วนแนวทางการประเมินความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการของผู้ปกครองนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ทำการประเมินเฉพาะภารกิจและหน่วยงานที่ให้บริการแก่ผู้ปกครองเท่านั้น ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 4 ฝ่าย 1 งาน ดังต่อไปนี้

1. ฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ ประกอบด้วยภารกิจดังนี้
  - 1.1 การสนับสนุนการศึกษาต่อต่างประเทศ
  - 1.2 การเข้าร่วมกิจกรรมวิชาการและโครงการแลกเปลี่ยนในต่างประเทศ
  - 1.3 เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิเทศสัมพันธ์
  - 1.4 การดำเนินงานของฝ่ายวิเทศสัมพันธ์
  - 1.5 ความพึงพอใจในภาพรวมของการให้บริการของฝ่ายวิเทศสัมพันธ์

2. ฝ่ายกิจการนักเรียน ประกอบด้วยภารกิจดังนี้
  - 2.1 ระบบการดูแลนักเรียน
  - 2.2 การให้คำปรึกษาทางจิตวิทยา/การศึกษาต่อ
  - 2.3 การรับ-ส่งนักเรียน เข้า-ออกหอพัก
  - 2.4 การบริการสุขภาพอนามัย
  - 2.5 การบริการด้านโภชนาการ
  - 2.6 เจ้าหน้าที่ของฝ่ายกิจการนักเรียน
  - 2.7 ความพึงพอใจในภาพรวมของการให้บริการของฝ่ายกิจการนักเรียน

3. ฝ่ายอาคารสถานที่และยานพาหนะ ประกอบด้วยภารกิจดังนี้
  - 3.1 การดูแลรักษาความปลอดภัย
  - 3.2 การจัดการจราจรภายในโรงเรียน
  - 3.3 เจ้าหน้าที่ของฝ่ายอาคารสถานที่และยานพาหนะ
  - 3.4 ความพึงพอใจในภาพรวมของการให้บริการของฝ่ายอาคารสถานที่และยานพาหนะ

4. ฝ่ายวิชาการ ประกอบด้วยภารกิจดังนี้
  - 4.1 การแจ้งผลการสอบกลางภาคเรียนและปลายภาคเรียน
  - 4.2 เจ้าหน้าที่ของฝ่ายวิชาการ
  - 4.3 ความพึงพอใจในภาพรวมของการให้บริการของฝ่ายวิชาการ

5. งานบริการอื่นๆ ประกอบด้วยภารกิจดังนี้
  - 5.1 สถานที่พักผ่อนภายในโรงเรียน
  - 5.2 ความพึงพอใจในภาพรวมของการให้บริการในงานบริการอื่น ๆ

สำหรับการประเมินความเชื่อมั่นคุณภาพบริการสำหรับทั้งกลุ่มนักเรียนและผู้ปกครองนั้น ทำการสำรวจความเชื่อมั่นในการให้บริการในภาพรวมของทั้งโรงเรียน ตามแนวคิดการกำกับดูแลกิจการที่ดี หรือแนวคิด Good governance และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วย หลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 อันได้แก่ บุคลากรต้องปฏิบัติงานด้วยความเป็นธรรมไม่เลือกปฏิบัติการทำงานด้วยความซื่อสัตย์และโปร่งใส คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก อุทิศตนในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ มีความรู้ความสามารถให้เหมาะสมกับงานที่รับผิดชอบ รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ใช้บริการ มีการปรับปรุงการทำงานให้มีคุณภาพเสมอ ทำงานด้วยความถูกต้อง แม่นยำ รวดเร็ว ประหยัดและคุ้มค่า และทำงานอย่างมีความรับผิดชอบต่อ เป็นต้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

ในการดำเนินการทำการวิจัย คณะวิจัยได้ดำเนินการโดยรายละเอียด ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการศึกษา ดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ขนาดประชากรและจำนวนของกลุ่มตัวอย่าง

สำหรับประชากรและกลุ่มตัวอย่างในงานสำรวจเชิงปริมาณนั้น พบว่า ผู้ใช้บริการของโรงเรียน จำแนกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มแรกคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และ ปีที่ 6 ประจำปีการศึกษา 2557 ซึ่งในแต่ละระดับปีโรงเรียนจะมีการเปิดรับนักเรียนใหม่ปีละ 240 คน และกลุ่มที่สองคือ ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และ ปีที่ 6 ประจำปีการศึกษา 2557 ซึ่งรายละเอียดของจำนวนประชากรและขนาดของกลุ่มตัวอย่าง มีดังตารางที่ 3.1 ต่อไปนี้

ตารางที่ 3.1 ประมาณการขนาดประชากรและจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ประเภทของประชากรที่ศึกษา	ระดับชั้นมัธยมปีที่ 5	ระดับชั้นมัธยมปีที่ 6	รวมขนาดประชากร	จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง*
กลุ่มนักเรียน	240	240	480	218
กลุ่มผู้ปกครอง	240	240	480	218

หมายเหตุ: * คำนวณตามสูตร Yamane (1967) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดย n = ขนาดตัวอย่างที่คำนวณได้

N = จำนวนประชากรที่ทราบค่า

e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่จะยอมรับได้ (allowable error)

3.1.2 วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ผลการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามในการสำรวจความพึงพอใจในเชิงปริมาณนั้น พบว่า ผู้ใช้บริการของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มผู้ปกครองของนักเรียน และกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และ 6 มีขนาดตัวอย่างกลุ่มละ 218 คน สำหรับวิธีการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างในการสำรวจใช้ การสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ในพื้นที่บริเวณรับ-ส่งนักเรียน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนโควต้าของประชากรศึกษาแต่ละประเภทและแต่ละระดับชั้นปีการศึกษา ดังรายละเอียดในตารางที่ 3.2 ต่อไปนี้

ตารางที่ 3.2 สัดส่วนของการสุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่มของประชากรที่ศึกษา

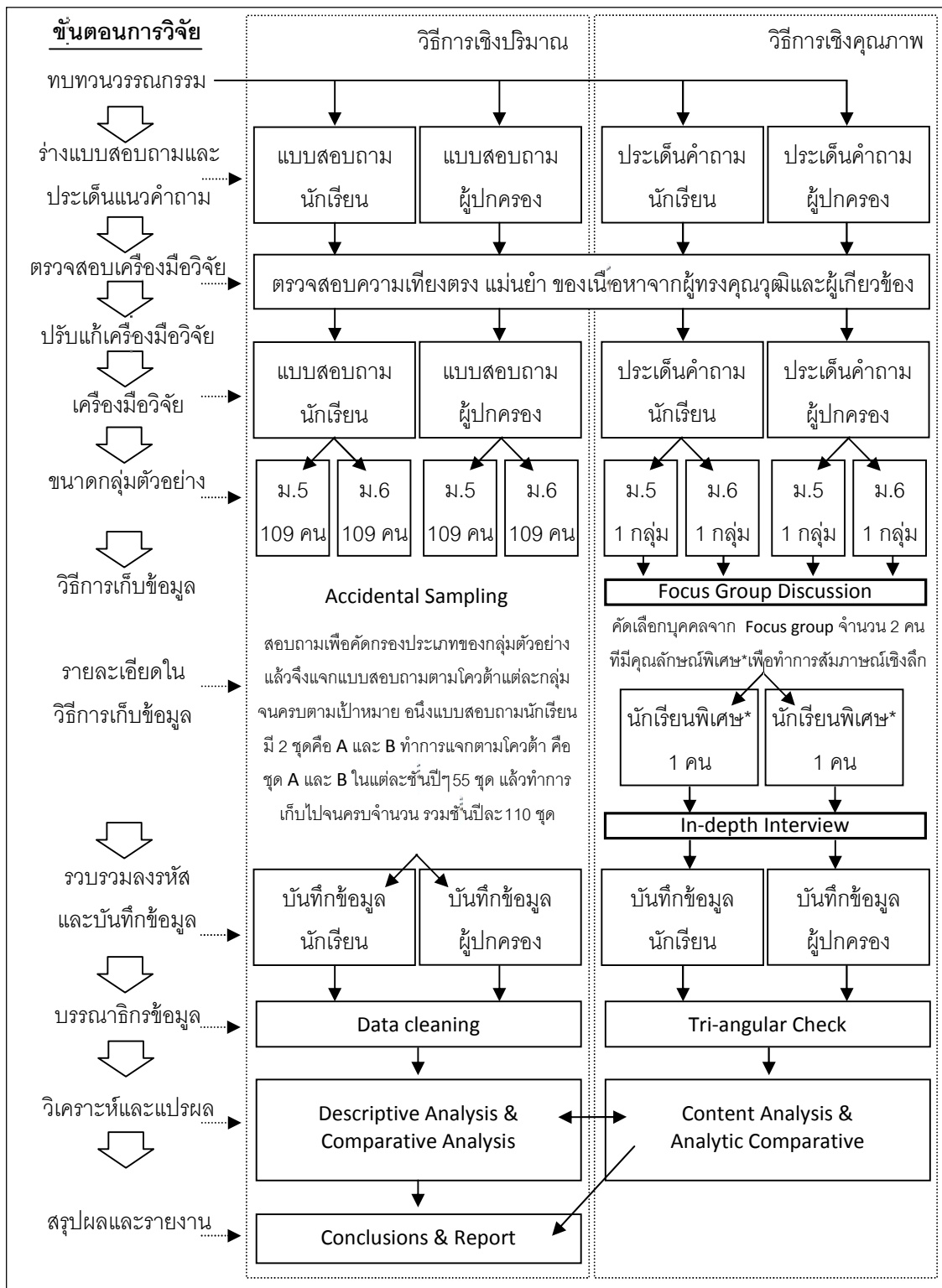
ประเภทของประชากรที่ศึกษา	ขนาดประชากร	จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง*	จำนวนของการสุ่มตัวอย่าง	
			ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
กลุ่มนักเรียน	480	218	109	109
กลุ่มผู้ปกครอง	480	218	109	109

หมายเหตุ: * คำนวณตามสูตร Yamane (1967) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

3.2 วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจ

การสำรวจความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการของโรงเรียนมหิตลวิทยาลัยนุสรณ์ ประจำปีการศึกษา 2557 ใช้วิธีการศึกษาแบบผสมผสาน (Mix method) อันประกอบด้วยการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ซึ่งผลการสำรวจนี้เน้นกระบวนการวิจัยเชิงปริมาณ และใช้ผลการสำรวจเชิงคุณภาพเสริมในการอภิปราย โดยมีวิธีการสร้างเริ่มจาก การศึกษาจากการทบทวนทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์วัตถุประสงค์ สาระของหน่วยงานที่จะทำการประเมินความพึงพอใจ รวบรวมภารกิจของแต่ละหน่วยงาน กำหนดข้อคำถามที่เหมาะสม เพื่อนำไปสร้างแบบสอบถาม เมื่อได้แบบสอบถามฉบับร่างที่ครอบคลุมหน่วยงานย่อยและภารกิจของแต่ละหน่วยงานที่กำหนด จึงนำแบบสอบถามฉบับร่างให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาแล้ว นำแบบสอบถามปรับแก้ตามข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว จึงนำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปใช้เก็บข้อมูลจริงกับกลุ่มตัวอย่างของประชากรตามจำนวนที่กำหนดไว้ รายละเอียดดังภาพประกอบที่ 3.1 ต่อไปนี้

ภาพที่ 3.1 ภาพรวมของขั้นตอนการวิจัย

หมายเหตุ: 1. การทำ Focus group discussion 1 กลุ่ม ใช้ผู้ให้ข้อมูล 6-7 คน

2. นักเรียนพิเศษ* = นักเรียนที่ให้ความร่วมมือ กล่าวพูด กล่าวคิด แสดงออก เป็นผู้นำ อื่นๆ

3.2.1 ขั้นตอนการวิจัยเชิงปริมาณ

เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจแบ่งออกสองส่วนคือ ส่วนแรกเป็นวิธีการเชิงปริมาณ ได้แก่ การสำรวจจากแบบประเมินความพึงพอใจ (Questionnaire) และส่วนที่สองคือ วิธีการเชิงคุณภาพ ได้แก่ การสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) โดยวิธีการเชิงปริมาณใช้แบบประเมินความพึงพอใจนั้น จำแนกออกเป็นแบบประเมิน 2 ชุดหลัก อันได้แก่ แบบประเมินสำหรับนักเรียนและแบบประเมินสำหรับผู้ปกครอง ในส่วนของแบบประเมินสำหรับนักเรียนได้มีการจำแนกออกเป็น 3 ส่วนประกอบด้วย ส่วนแรกเป็นข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม อันประกอบด้วย ระดับชั้นและเพศของนักเรียน ส่วนที่สอง เป็นการสอบถามความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการของโรงเรียนมหิตลวิทยาลัยนุสรณ์ ซึ่งจะจำแนกออกเป็น 9 หน่วยงาน อันได้แก่ (1) ฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ (2) ฝ่ายวิทยบริการ (3) ฝ่ายอำนวยการ (4) ฝ่ายกิจการนักเรียน (5) ฝ่ายอาคารสถานที่และยานพาหนะ (6) ฝ่ายวิชาการ (7) ฝ่ายคลังและพัสดุ (8) ศูนย์คอมพิวเตอร์ และ (9) งานบริการอื่นๆ ซึ่งหน่วยงานทั้งหมดมีการสอบถามในรายละเอียดของแต่ละฝ่ายตามงานและภารกิจของฝ่ายนั้นๆ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) ฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ ประกอบด้วย งานด้านการสนับสนุนการศึกษาต่อต่างประเทศ งานการเข้าร่วมกิจกรรมวิชาการ/โครงการแลกเปลี่ยนในต่างประเทศ การสอบถามความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ การดำเนินงานของฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ และภาพรวมของความพึงพอใจของการให้บริการของฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ เป็นต้น

2) ฝ่ายวิทยบริการ ประกอบด้วย งานด้านการบริการห้องสมุด ด้านทรัพยากรสารสนเทศ ด้านเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิทยบริการ ด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก และความพึงพอใจในภาพรวมของการใช้บริการห้องสมุดและวิทยบริการ

3) ฝ่ายอำนวยการ ประกอบด้วย งานการบริการไปรษณีย์ เจ้าหน้าที่ฝ่ายอำนวยการ และภาพรวมของความพึงพอใจในการใช้บริการจากฝ่ายอำนวยการ

4) ฝ่ายกิจการนักเรียน ประกอบด้วย ระบบการดูแลนักเรียน การให้คำปรึกษาทางจิตวิทยา และการศึกษาต่อ การรับ-การส่งนักเรียนในการเข้าและออกจากหอพัก การบริการสุขภาพอนามัย การบริการด้านโภชนาการ เจ้าหน้าที่ของฝ่ายกิจการนักเรียน สิ่งอำนวยความสะดวกของฝ่ายกิจการนักเรียน และความพึงพอใจในภาพรวมของฝ่ายกิจการนักเรียน เป็นต้น

5) ฝ่ายอาคารสถานที่และยานพาหนะ ประกอบด้วย การดูแลรักษาความปลอดภัย การจัดการจราจรในโรงเรียน การให้บริการรถยนต์ของโรงเรียน เจ้าหน้าที่ของฝ่ายอาคารสถานที่และยานพาหนะ สิ่งอำนวยความสะดวกของฝ่ายอาคารสถานที่และยานพาหนะ และภาพรวมของความพึงพอใจต่อบริการที่ได้รับจากฝ่ายอาคารสถานที่และยานพาหนะ

6) ฝ่ายวิชาการ ประกอบด้วย งานด้านการออกหนังสือรับรอง การแจ้งผลการสอบกลางภาคเรียนและปลายภาคเรียน เจ้าหน้าที่ของฝ่ายวิชาการ และความพึงพอใจในภาพรวมของการให้บริการของฝ่ายวิชาการ

7) ฝ่ายคลังและพัสดุ ประกอบด้วย การเปิดบัญชีธนาคารและการโอนเงิน ค่าอาหารเจ้าหน้าที่ของฝ่ายคลังและพัสดุ และความพึงพอใจในภาพรวมของการให้บริการของฝ่ายคลังและพัสดุ

8) ศูนย์คอมพิวเตอร์ ประกอบด้วย การให้บริการอินเทอร์เน็ต เจ้าหน้าที่ศูนย์คอมพิวเตอร์ และความพึงพอใจในภาพรวมของการให้บริการของศูนย์คอมพิวเตอร์

9) งานบริการอื่นๆ อาทิ สถานที่พักผ่อนภายในโรงเรียน ศูนย์กีฬา และความพึงพอใจในภาพรวมในงานบริการอื่นๆ

สำหรับส่วนสุดท้ายหรือส่วนที่ 3 เป็นการสอบถามความเชื่อมั่นในคุณภาพของการให้บริการของบุคลากรของโรงเรียนมหิตลิวทยาสุรณ ซึ่งจะเป็นการสอบถามถึงความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานของบุคลากรของโรงเรียน โดยให้ความสำคัญกับความมีคุณธรรมและจริยธรรมในการทำงาน ตามวาระแห่งชาติด้านจริยธรรม ธรรมภิบาลและการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ สำหรับตารางเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างกับหน่วยงานและภารกิจที่ได้รับการประเมินนั้น ขอนำเสนอไว้ในตารางที่ 3.3 ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 3.3 หน่วยงานและภารกิจที่ได้รับการประเมินจำแนกตามแบบสอบถาม

ส่วนของแบบสอบถาม / หน่วยงาน / ภารกิจ ที่ได้รับการประเมิน	นักเรียนชุด A	นักเรียนชุด B	ผู้ปกครอง
ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบ	✓	✓	✓
ระดับชั้นของนักเรียน/ระดับชั้นของนักเรียนที่อยู่ในความปกครอง	✓	✓	✓
เพศของผู้ตอบ	✓	✓	✓
1. ฝ่ายวิเทศสัมพันธ์	✓	-	✓
1.1 การสนับสนุนการศึกษาต่อต่างประเทศ	✓	-	✓
1.2 การเข้าร่วมกิจกรรมวิชาการและโครงการแลกเปลี่ยนในต่างประเทศ	✓	-	✓
1.3 เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิเทศสัมพันธ์	✓	-	✓
1.4 การดำเนินงานของฝ่ายวิเทศสัมพันธ์	✓	-	✓
1.5 ความพึงพอใจในภาพรวมของการให้บริการของฝ่ายวิเทศสัมพันธ์	✓	-	✓
2. ฝ่ายวิทยบริการ	✓	-	-
2.1 ด้านการบริการของห้องสมุด	✓	-	-
2.2 ด้านทรัพยากรสารสนเทศ	✓	-	-
2.3 ด้านเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิทยบริการ	✓	-	-
2.4 ด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก	✓	-	-
2.5 ความพึงพอใจในภาพรวมของการให้บริการของห้องสมุด	✓	-	-

ส่วนของแบบสอบถาม / หน่วยงาน / ภารกิจ ที่ได้รับการประเมิน	นักเรียน ชุด A	นักเรียน ชุด B	ผู้ปกครอง
3. ฝ่ายอำนวยการ	✓	-	-
3.1 การบริการไปรษณีย์	✓	-	-
3.2 เจ้าหน้าที่ฝ่ายอำนวยการ	✓	-	-
3.3 ความพึงพอใจในภาพรวมของการให้บริการของฝ่ายอำนวยการ	✓	-	-
4. ฝ่ายกิจการนักเรียน	✓	-	✓
4.1 ระบบการดูแลนักเรียน	✓	-	✓
4.2 การให้คำปรึกษาทางจิตวิทยา / การศึกษาต่อ	✓	-	✓
4.3 การรับ-ส่งนักเรียน เข้า-ออกหอพัก	✓	-	✓
4.4 การบริการสุขภาพอนามัย	✓	-	✓
4.5 การบริการด้านโภชนาการ	✓	-	✓
4.6 เจ้าหน้าที่ของฝ่ายกิจการนักเรียน	✓	-	✓
4.7 สิ่งอำนวยความสะดวกของฝ่ายกิจการนักเรียน	✓	-	-
4.8 ความพึงพอใจในภาพรวมของการให้บริการของฝ่ายกิจการนักเรียน	✓	-	✓
5. ฝ่ายอาคารสถานที่และยานพาหนะ	-	✓	✓
5.1 การดูแลรักษาความปลอดภัย	-	✓	✓
5.2 การจัดการจราจรภายในโรงเรียน	-	✓	✓
5.3 การให้บริการรถยนต์ของโรงเรียน	-	✓	-
5.4 เจ้าหน้าที่ของฝ่ายอาคารสถานที่และยานพาหนะ	-	✓	✓
5.5 สิ่งอำนวยความสะดวกของฝ่ายอาคารสถานที่และยานพาหนะ	-	✓	-
5.6 ความพึงพอใจในภาพรวมของการให้บริการของฝ่ายอาคารสถานที่และยานพาหนะ	-	✓	✓
6. ฝ่ายวิชาการ	-	✓	✓
6.1 การขอหนังสือรับรอง	-	✓	-
6.2 การแจ้งผลการสอบกลางภาคเรียนและปลายภาคเรียน	-	✓	✓
6.3 เจ้าหน้าที่ของฝ่ายวิชาการ	-	✓	✓
6.4 ความพึงพอใจในภาพรวมของการให้บริการของฝ่ายวิชาการ	-	✓	✓
7. ฝ่ายคลังและพัสดุ	-	✓	-
7.1 การเปิดบัญชีธนาคารและการโอนเงิน ค่าอาหาร	-	✓	-
7.2 เจ้าหน้าที่ของฝ่ายคลังและพัสดุ	-	✓	-
7.3 ความพึงพอใจในภาพรวมของการให้บริการของฝ่ายคลังและพัสดุ	-	✓	-
8. ศูนย์คอมพิวเตอร์	-	✓	-
8.1 การให้บริการอินเทอร์เน็ต	-	✓	-
8.2 เจ้าหน้าที่ศูนย์คอมพิวเตอร์	-	✓	-
8.3 ความพึงพอใจในภาพรวมของการให้บริการของศูนย์คอมพิวเตอร์	-	✓	-
9. งานบริการอื่นๆ	-	✓	✓
9.1 สถานที่พักผ่อนภายในโรงเรียน	-	✓	✓
9.2 ความพึงพอใจในภาพรวมของการให้บริการในงานบริการอื่น ๆ	-	✓	✓
ตอนที่ 3 ความเชื่อมั่นในคุณภาพของการให้บริการของเจ้าหน้าที่โรงเรียน	✓	✓	✓

3.2.1 ขั้นตอนการวิจัยเชิงคุณภาพ

ส่วนแนวทางการถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้กำหนดวิธีวิทยาออกเป็นการสนทนากลุ่ม และการสัมภาษณ์เชิงลึก ซึ่งทั้งสองวิธีการจัดเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลงานวิจัยเชิงคุณภาพ สำหรับความแตกต่างระหว่างวิธีการสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์เชิงลึกนั้น ได้แก่ การมีขนาดของผู้ให้ข้อมูลที่แตกต่างกัน การสนทนากลุ่มที่เหมาะสมควรมีจำนวนคนไม่มากหรือน้อยเกินไปในการจับกลุ่มพูดคุย เพราะหากมีผู้ให้ข้อมูลมีมากเท่าใด นักวิจัยก็จะไม่สามารถทำให้ทุกคนได้พูด ได้แสดงความคิดเห็นมากเท่านั้น แต่หากมีจำนวนน้อยเกินไป ผู้ให้ข้อมูลจะขาดการแลกเปลี่ยนข้อมูลหรือประสบการณ์ระหว่างกันและกัน ทำให้ได้ข้อสรุปจากการสนทนาขาดการถ่วงถ่วง ขณะที่การสัมภาษณ์เชิงลึกจะกระทำได้เฉพาะเพียง 1 คน กรณีที่ผู้ให้ข้อมูลไม่มั่นใจในการพูดคุยก็สามารถถ่วงถ่วงเป็น 2 คนได้ นอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับเรื่อง เนื้อหาหรือประเด็นที่สนทนา มีจำนวนผู้รู้มากหรือน้อยเพียงใด หรือเป็นเรื่องทั่วไปที่สามารถพูดคุยกันได้ หรือเรื่องเฉพาะที่ไม่ค่อยมีผู้ต้องการพูดหรือเปิดเผย เช่น การให้พนักงานบริษัทวิพากษ์ผู้บริหารของบริษัทตน หรือหากผู้บริหารจัดเวทีให้มีการวิพากษ์การทำงานจริง ข้อมูลที่ได้รับก็ขาดความน่าเชื่อถือและเป็นข้อมูลเท็จ เป็นต้น รายละเอียดความแตกต่างของทั้ง 2 วิธีการได้นำเสนอไว้ในตารางที่ 3.4 ต่อไปนี้

ตารางที่ 3.4 ความแตกต่างระหว่างวิธีการสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์เชิงลึก

คุณลักษณะ	การสนทนากลุ่ม	การสัมภาษณ์เชิงลึก
ขนาดของผู้ให้ข้อมูล	6-8 คนต่อกลุ่ม	1 คน หรือไม่เกิน 2 คน
ลักษณะผู้ให้ข้อมูล	ผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้มีประสบการณ์หรืออาจเป็นผู้ร่วมเหตุการณ์	ผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ให้ข้อมูลที่นักวิจัยเข้าถึงได้ยาก มีคนรู้เรื่องนี้ไม่มากนัก
เรื่องที่ศึกษาหรือเนื้อหาที่พูดคุย	เป็นเรื่องทั่วไป ที่สามารถพูดคุยได้ตามปกติ มีผู้ให้ข้อมูลมาก	เป็นเรื่องเฉพาะที่ไม่พูดคุยกัน มีคนรู้เรื่องน้อย/ไม่เปิดเผย/เป็นความลับ
การได้มาซึ่งข้อมูล	ปฏิสัมพันธ์/ถกเถียงในกลุ่ม (Group dynamic)	พูดคุยกับผู้รู้ หรือผู้เกี่ยวข้องโดยตรง (Key informant)
วิธีการ	ช่วยกันคิด ช่วยกันตอบ ช่วยกันถ่วงถ่วงข้อมูล	กระตุ้นให้พูด ให้คิดและระบายความรู้สึกออกมามากที่สุด
ประเด็นคำถาม	กำหนดประเด็นอย่างมีโครงสร้าง มีการลำดับเรื่องราวของคำถามในการสนทนา	มีประเด็นแต่ไม่กำหนดโครงสร้าง เน้นถามเจาะจง ให้ผู้ตอบเล่าเรื่องราวประสบการณ์ที่ผ่านมา
การควบคุมการสนทนาของนักวิจัย	นักวิจัยจะต้องกระตุ้นให้ทุกคนได้พูดได้แสดงความคิดเห็น และควบคุมผู้ที่พูดมากเกินไป โดยใช้ Eye contact คุมวงสนทนา เพื่อเปิดโอกาสให้คนพูดน้อยได้พูดบ้าง	ปล่อยให้ผู้ตอบพูดคุยอย่างอิสระ นักวิจัยไม่ชี้นำ แต่ต้องดำเนินบทสนทนาให้สนุก เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลเกิดความเบื่อขึ้นในระหว่างการพูดคุย

คุณลักษณะ	การสนทนากลุ่ม	การสัมภาษณ์เชิงลึก
ระยะเวลาเก็บข้อมูล	ประมาณ 2 ชั่วโมง หากเป็นกลุ่มที่ไม่จัดตั้งนัดหมาย สามารถใช้เวลาสนทนาได้ไม่เกิน 3 ชั่วโมง	ไม่เกินครึ่งละ 3 ชั่วโมง ไม่เร่งรีบ เมื่อยังไม่ได้คำตอบ นัดคุยกันต่อวันหน้า

การศึกษาเชิงคุณภาพทำการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลจากนักเรียนและผู้ปกครอง เพื่อแสดงความคิดเห็นต่อบริการต่างๆ ของโรงเรียนมหิตลวิทยานุสรณ์ ในมิติต่างๆ อันประกอบด้วยประเด็นหลักๆ ดังนี้ ความคิดเห็นต่อกระบวนการและขั้นตอนการให้บริการ บุคลากรและเจ้าหน้าที่ สิ่งอำนวยความสะดวก และความเชื่อมั่นเกี่ยวกับคุณภาพการให้บริการ สำหรับแนวประเด็นคำถามในการวิจัยสำหรับการสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์เชิงลึก ได้แบ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ นักเรียน และผู้ปกครอง โดยแนวคำถามในการวิจัยเชิงคุณภาพจึงประกอบด้วย 4 แนวคำถาม ได้แก่

- 1) แนวคำถามในการสนทนากลุ่มสำหรับนักเรียน
- 2) แนวคำถามในการสนทนากลุ่มสำหรับผู้ปกครอง
- 3) แนวคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึกสำหรับนักเรียน
- 4) แนวคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึกสำหรับผู้ปกครอง

แนวคำถามในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจะเริ่มด้วยการทำความรู้จักกับผู้ให้ข้อมูล อันได้แก่ ความรู้ความเข้าใจ ความคิดเห็น จินตนาการที่มีต่อโรงเรียนมหิตลวิทยานุสรณ์ สาเหตุใดที่ให้ความสนใจมาสมัครเรียนต่อที่มหิตลวิทยานุสรณ์ เหตุผลในการตัดสินใจเลือกเรียน และเมื่อเข้ามาสู่การเป็นส่วนหนึ่งของมหิตลวิทยานุสรณ์แล้ว สิ่งที่ประทับใจและพบเห็นในโรงเรียนนั้น ได้เป็นไปตามสิ่งที่ได้คาดหวังมาก่อนหรือไม่ สิ่งประทับใจมากที่สุด และสิ่งที่ไม่ประทับใจมากที่สุด ในโรงเรียน สิ่งที่ต้องการให้โรงเรียน ควรแก้ไขปรับปรุงอย่างเร่งด่วน ประเด็นใดที่โรงเรียนควรเร่งปรับปรุงและให้ความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหา และข้อเสนอแนะและแนวทางในการแก้ไขอย่างไร ในปัญหาเร่งด่วน ความพึงพอใจต่อการกระบวนการบริหารของโรงเรียน ความพึงพอใจในขั้นตอนการทำงานของโรงเรียน บุคลากรและเจ้าหน้าที่ของโรงเรียน หน่วยงานใดที่ประทับใจ และมีหน่วยงานใดควรได้รับการพัฒนา ความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกที่โรงเรียนจัดสรรให้ มีสิ่งใดควรเพิ่มเติม สิ่งใดมีความจำเป็น หรือสิ่งใดไม่มีความจำเป็น และในภาพรวมนักเรียนมีความเชื่อมั่นเกี่ยวกับคุณภาพการให้บริการของโรงเรียนมากน้อยแค่ไหน เพราะอะไร และมีข้อเสนอแนะอย่างไร เป็นต้น

แบบประเมินและแนวคำถามที่ใช้ในการศึกษาได้ทำการพัฒนาจากการสำรวจความพึงพอใจของโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ในปีการศึกษา 2555-2556 เมื่อทำการพัฒนาขึ้นแล้ว คณะวิจัยได้ทำการส่งให้ฝ่าย/หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการประเมินพิจารณาความถูกต้องของคำถาม และสุดท้ายท่านผู้อำนวยการโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ได้พิจารณา กลั่นกรอง ปรับปรุงและแก้ไข แบบประเมินและแนวคำถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพอีกชั้นหนึ่ง ดังนั้นคณะวิจัยจึงมีความเชื่อมั่นว่าแบบประเมินความพึงพอใจต่องานบริการของโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์และแนวคำถามเชิงคุณภาพนี้ มีข้อความแนวคำถามและประเด็นคำถามมีความแม่นยำและเที่ยงตรงตามมาตรฐาน อันที่ยอมรับในเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ องค์กรผู้ให้บริการและเป็นที่ยอมรับในวงวิชาการได้เช่นกัน

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การสำรวจความพึงพอใจในบริการของโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์นี้ ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงระยะเวลาที่มีการรับและการส่งนักเรียนที่เกิดขึ้นเป็นประจำทุกสัปดาห์ ในช่วงเวลาบ่ายวันศุกร์และบ่ายวันอาทิตย์ เพื่อหลีกเลี่ยงการกระทบต่อการเรียนการสอนของนักเรียน การศึกษานี้ทำการเก็บรวบรวมผู้ใช้บริการทุกคน ทั้งผู้ปกครองและนักเรียนมัธยมระดับชั้นปีที่ 5 และปีที่ 6 ที่มีความยินดีและให้ความร่วมมือในการตอบแบบประเมิน ในช่วงระยะเวลาสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูล การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลใช้การสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) เมื่อตัวอย่างให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลก็จะได้รับแบบสอบถามตามประเภทและกลุ่มที่ได้มีการกำหนดโควตาไว้ล่วงหน้า อนึ่งในแบบสอบถามนักเรียนได้มีการจัดทำแบบสอบถามไว้ 2 ชุดเพื่อลดระยะเวลาในการตอบแบบสอบถามแก่นักเรียน โดยแบบแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ชุด คือ ชุด A และ ชุด B ทำการแจกแบบสอบถามตามโควตาที่กำหนดไว้ในสัดส่วนที่เท่ากัน เมื่อผู้ให้ข้อมูลตอบคำถามเสร็จ คณะผู้วิจัยทำการตรวจสอบแบบสอบถามมีการตอบครบถ้วนก่อนให้ผู้ให้ข้อมูลจากไป สำหรับห้วงเวลาในการสำรวจมีรายละเอียดดังนี้

- 1) การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณด้วยแบบสอบถามนั้น สำรวจด้วยแบบประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองและนักเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ ระดับชั้นปีที่ 5-6 นั้น โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงวันศุกร์ และวันอาทิตย์ ช่วงเวลา 14:00-19:00 น. ระหว่างวันที่ 13-29 มิถุนายน 2557
- 2) การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการสนทนากลุ่มและสัมภาษณ์เชิงลึก ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างวันที่ 13 มิถุนายน 2557 ถึง 15 สิงหาคม 2557

3.4 ประเด็นหลักที่ทำการสำรวจ

การสำรวจนี้อ้างอิงการสำรวจความพึงพอใจตามแนวทางของสำนักงาน ก.พ.ร. โดยจำแนกเป็นการวัดความพึงพอใจในงานบริการ 4 ด้าน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- 1) ความพึงพอใจด้านกระบวนการ และขั้นตอนการให้บริการ
- 2) ความพึงพอใจด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ
- 3) ความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก
- 4) ความเชื่อมั่นเกี่ยวกับคุณภาพการให้บริการ

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็นวิธีการเชิงปริมาณและวิธีการเชิงคุณภาพขอเสนอดังต่อไปนี้

3.5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลในวิธีการเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำแบบสอบถามที่จัดทำขึ้นหลังจากมีการกรอกข้อความโดยสมบูรณ์มาทำการวิเคราะห์ ประมวลผล ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมีเกณฑ์ในการให้คะแนนความพึงพอใจที่มีต่องานบริการ ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับความพึงพอใจที่มีต่องานบริการ มากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับความพึงพอใจที่มีต่องานบริการ มาก
- 3 หมายถึง ระดับความพึงพอใจที่มีต่องานบริการ ปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับความพึงพอใจที่มีต่องานบริการ น้อย
- 1 หมายถึง ระดับความพึงพอใจที่มีต่องานบริการ น้อยที่สุด

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้แปลระดับค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริง โดยกำหนดน้ำหนักคะแนนในการแบ่งชั้น (Class Interval) เป็น 5 ระดับเท่าๆ กัน ดังนี้

- 4.21 – 5.00 หมายถึง ระดับความพึงพอใจ มากที่สุด
- 3.41 – 4.20 หมายถึง ระดับความพึงพอใจ มาก
- 2.61 – 3.40 หมายถึง ระดับความพึงพอใจ ปานกลาง
- 1.81 – 2.60 หมายถึง ระดับความพึงพอใจ น้อย
- 1.00 – 1.80 หมายถึง ระดับความพึงพอใจ น้อยที่สุด

3.5.2 สถิติวิเคราะห์ข้อมูลในวิธีการเชิงปริมาณ

คณะวิจัยได้ทำการวิเคราะห์เชิงพรรณนาและเปรียบเทียบ โดยใช้สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ดังนี้

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive analysis) ประกอบด้วยสถิติ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบ (Comparative analysis) ประกอบด้วยสถิติเปรียบเทียบตารางไขว้ (Chi-Square) โดยเน้นเปรียบเทียบคะแนนความพึงพอใจในกลุ่มนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และปีที่ 6 และเปรียบเทียบในกลุ่มเพศชาย-หญิง เป็นต้น

3.5.3 การวิเคราะห์ข้อมูลในวิธีการเชิงคุณภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจะมีความแตกต่างจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เนื่องจากใช้วิธีวิทยาการที่แตกต่างกัน ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจะใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) วิเคราะห์หาความเป็นเหตุ ความเป็นผล รองรับแนวคิด ซึ่งอาจได้มาจากการทบทวนวรรณกรรม และการตรวจสอบด้วยเทคนิคสามเส้า (Tri-angular Check) โดยตรวจสอบความสอดคล้อง หรือความแตกต่างของเนื้อหาที่ได้รับจากแหล่งข้อมูลที่แตกต่างกัน หรือจากผู้ให้ข้อมูลต่างกลุ่มกัน หากข้อมูลที่ได้รับมีทิศทาง มีรูปแบบ และแบบแผนเดียวกัน ผลที่ได้ย่อมมีความน่าเชื่อถือ และหาผลที่ได้รับแต่ละกลุ่มมีความแตกต่างกัน จะต้องทำการสอบหาเหตุที่ให้ผลแตกต่างกันในแต่ละกลุ่ม มูลเหตุใดที่ทำให้ผลในแต่ละกลุ่มแตกต่าง โดยใช้การวิเคราะห์เชิงการเปรียบเทียบ (Analytic Comparative) เหตุผลที่ต่างกันเกิดจากความแตกต่างเชิงวัฒนธรรม ความต่างของบทบาทและหน้าที่ของแต่ละกลุ่ม หรืออาจเกิดจากความแตกต่างของประสบการณ์ในเรื่องราวที่ผ่านมา เป็นต้น ตัวอย่างในการวิเคราะห์ กลั่นกรองและสอบข้อมูลในเชิงคุณภาพได้นำเสนอในภาพที่ 3.2 ต่อไปนี้

ภาพที่ 3.2 ตัวอย่างการวิเคราะห์ กลั่นกรองและสอบข้อมูลในเชิงคุณภาพ

